

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

T H E L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 43 (3058) 2008 OCTOBER - SPALIS 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Rudens atoliepiai

Kaip atsiliepsime į gelstančių lapų šnarėjimą? Juk gali kilti ir toks klausimas, kai jau ruduo su rytmečių rūkiais ir šalnomis ieško ką nugnybti, ką paversti nieku, kas buvo gražu ir reikalinga. Kaip atsiliepsime?

VĖLINĖS – ar tik nebus tinkamiausias laikas pamąstyti, atsiliiepti. Gal viską išsakyti sau ir rudeniu, nes ir žmogus ne vien tik žydintis pavasaris. Ruduo priklauso mažajam metų ratui, žmogus – didžiajam gyvenimo. Bet panašu ir tikra. Tik ruduo prabyla savo gamtos kalba, mes – sava, kaip kas moka ir jaučia. Viskas eina iš tikrovės ir širdies. Ir tai gal vienintelis laikas, belikęs daugeliui sakyti tiesą, atsiverti, neslėpti nieko nebegražinant savo būties, nebesiaiškinant, kas tau nepriklauso. Vėlinės kalba žvakių liepsnomis, atsiliepia į lapų šnarėjimą, o žmogui, rodos, tiktų į visa tai atsiliiepti malda – “amžiną atilsį duok mirusiems, Viešpatie, ir amžinoji šviesa jiems tešviečia”. Ar kokia kita, išjausta, išmąstyta, gal net be žodžių, gal net nuriedančia ašarėle... Atėjo laikas prisiminti ko netekome, ką prarandame, kas išeina ir kas vieton mūsų ateina. Ir šeimoje, ir bendruomenėje, ir tautoje – visur, ką mes gerbiame ir mylim. Ypatingo prisiminimo, pagarbos ir nuoširdžiausios maldos verti tie, kurie lankstydami, pataikaudami, draugus išdavinėdami būtų galėję dar ir dabar gyventi, bet pasirinko garbingą fizinę žūtį, kad įspaustų savo kruviną pėdsaką ateities kartoms atpažinti ir suprasti, kaip aukojamasi už kitus, mylimus žmones ir mylimą Tėvynę. Šitokių didvyrių prisiminimas, į Vėlinių maldas įpintas, kaip vainikas turėtų būti dedamas ant širdies kiekvieno laisvę mylinčio ir laisvę besinaudojančio, kad paliktų ir kasdien ramybės neduotų apmąstyti, ką panašaus esame savo Tėvynei padarę mes ir ką padarė jie. Kiekvienas krintantis lapas teprimena garbingai kritusius už laisvę.

VĖLINIŲ vakaras Lietuvoje jau nuo senų senovės – kaip rimties šventė, kaip metinis suartėjimas su mirusiais, tautine tradicija tapusios išskirtinės gyvenimo valandos, kada akivaizdžiau pajuntama amžinybės tikrovė. Tada visose kapinėse mirguliuoja uždegtos žvakutės, meldžiasi būriai tikinčiųjų, tartum stipriau glausdamiesi prie tų, kurie išėjo pirma mūsų. Jokios okupacijos neištrynė šios šventos tradicijos. Atvirkščiai – juo labiau spaudė ir persekiojo, juo glaudžiau visi vienijosi, nebesiskirstydami į grupes, kas kur priklauso, kieno tikėjimas koks, kas jis praeityje buvo ir ką veikė. Šventas vakaras visiems diegė ryžtą išsaugoti tai, kas mums brangu. Kapinės jungė visus – gyvus ir mirusius. Tikriausiai, ir šiandien ne kitaip, nors yra ir tokių, kuriems atrodo, kad viskas baigiasi ties kapinių vartais. Mes, išeiviai, turime pagrindo džiaugtis ir didžiulio, kad kai kuriose vietovėse neleidome mirusiems išsiskirstyti, norėjome, kad ir jie būdami vieni kitų artumoje sudarytų lietuvišką aplinką, kurioje Vėlinių vakaras galėtų būti toks kaip Tėvynėje. Bendromis pastangomis tokios šventos vietos buvo įsigytos dvejose Čikagoje – Šv. Kazimiero ir Tautinės kapinės ir Kanados lietuviams Šv. Jono kapinės Mississaugoje, ON. Yra žinoma, kad kai kuriose bendrose kapinėse lietuviai turi įsigiję plotelius saviems laidoti. Visur tikslas tas pats – būti kartu ir mirusiems, ir gyviesiems, turėti vietas per Vėlines susirinkti. Šiemet Kanados lietuviai Vėlinių šventę užbaigė ir Marijos metus. Į tas ypatingas išskilmes atvyksta ir Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Iškilmių rengėjai tikisi gausaus tikinčiųjų dalyvavimo. ČS

Lietuvos Kryžių kalnas, jungiantis malda ir meną, praeitį ir dabartį, kviečia visus tautiečius, kur jie bebūtų, jungtis Vėlinių vakarą bendrai maldai už amžinybės iškeliauvusius Ntr. I. Ross

Santvarkos pažeidimas

**Dr. Rūta Gajauskaitė,
kriminologė**

Praėjusį pavasarį, kovo 11-ąją praėjo, prašurmuliavo Gedimino prospektu skinių eitynės. Su Tautinėm vėliavom, su obalsiais “Lietuva – lietuviams”, su dainom *Ant kalno mūrai* ... O žiniasklaida nerimsta ir vis skinių plikas galvelės skalbia. O kaipgi – šitoki pavojų tautinėms mažumoms, visuomenei ir valstybei sukėlė!

Ir visai nesvarbu, kad policijos komisaro pavaduotojas pačiu populiariausiu būdu – per TV – paaiškino visuomenei, kad nebuvo pažeistas nei vienas įstatymas, nei viešoji tvarka, tačiau tarptautinę užduotį vykdančios tiek organizacijos (In Corpore), tiek piliečiai (A. Haimovičius) kreipėsi į teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijas, tvirtindami, kad jiems susidarė blogas išpūdis, o už tai turėtų būti skintai nubausti. Policija gaudė

tuos plikius, “siuvo” jiems bylas, o žiniasklaida vis gąsdina tautą apie nesantaikos kurstymą ir galimą susidorojimą su... mažumomis!

Tuo tarpu, liepos 5-ąją Vilniuje ir Vilniaus krašte bei Šalčininkų ir Švenčionių rajonuose įvyko Lenkijos kariuomenės paradas!? Su Lenkijos okupacinės kariuomenės uniformomis, ginklais ir vėliavomis jie paminėjo Armijos Krajosvos “šlovingas” kovas, kurių metu buvo vykdomas lietuvių genocidas. Lietuvos žiniasklaida šiuo atveju nepraleido progos patylėti. Tik lenkiška spauda skambėjo ir fotoreportažais mirgėjo...

Ir visai nesvarbu, kad lenkų kariuomenės paradas pažeidė Lietuvos Konstitucijos 137 str., tautinių mažumų reikalus tvarkančias konvencijas bei deklaracijas, – jokia Lietuvos institucija nesureagavo į aiškų aiškiausią valstybės konstitucinės santvarkos pažeidimą. Nesureagavo ir netgi

nemalonėjo atsakyti į Lietuvos Sąjūdžio pareiškimą, į Laisvės kovotojų sąjungos, į Vilnijos draugijos bei Atkuriamojo seimo atstovų atsisaukimą! O kreiptasi buvo į Aukščiausias institucijas – premjerą, krašto apsaugos ministrą, generalinį prokurorą, saugumo vadovą! Ir tyku ramu.

1993 metais buvo sudaryta Vyriausybė “Komisija Armijos Krajosvos veiklai įvertinti”, kurios išvados patvirtino, kad “Armijos Krajosvos ... partizanai Rytų Lietuvoje taip pat padarė nusikaltimų žmoniškumui, įvairiais motyvais yra terorizavę ir žudę niekuo nekaltus civilius gyventojus, daugiausia lietuvius...”, kad jie “... nevengė ryšių su vokiečių pareigūnais...” ir jos “... veiksmai turėjo antilietuvišką pobūdį...” bei “... laukė momento, kada bus galima užimti Vilnių”!

Nukelta į 5-tą psl.

Šiame numeryje

Keturių dienų Šiluvoje – 2,4 psl.

Vėlinės ir persekiojimai – 4 psl.

Lietuvos piliečiai į JAV galės vykti be vizų – 5 psl.

Pamaldus vargonininkas Lavrenti Djintcharadze – 7 psl.

Martynas Jankus – Mažosios Lietuvos patriarchas – 8,9 psl.

Lietuviškų dainų popietė – 9 psl.

Sveikata • Mokslas • Šeima – 10,11 psl.

Vasario 16-osios gimnazijoje – 13 psl.

Iškilus, darbštus dvasiškis – 14 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:
\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - garbės (paprastu paštu) • \$140 - garbės (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - garbės • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs (Agreement No. 40012376. PAP Registration No. 09408, CPM 1001760), and we thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news.

RELIGINIAME GYVENIME

Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės iš Lizjė tėvai Liudvikas ir Zeliја Martenai (Louis ir Zélie Martin) paskelbti palaimintaisiais Prancūzijoje spalio 19 d. Lizjė bazilikoje pop. Benedikto XVI pasiuntinys kard. José Saraiva Martins, Šventųjų skelbimo kongregacijos prefektas emeritas aukojo Mišias ir paskelbė naujai palaimintuosius. Liudvikas Martenas (1823-1894) ir Zeliја Guerin (1831-1877) susitiko ir susituokė Alansono mieste 1858 m. Liudvikas buvo laikrodininkas, o Zeliја siuvinėtoja. 1865 m. Zelijai buvo diagnozuotas vėžys, didelio kentėjimo ir galiausiai jos mirties 1877 m. priežastis. Martenų šeimoje gimė 9 mergaitės, jauniausioji iš išgyvenusių buvo Mariја Pranciška Teresė, kuri Karmelio vienuolyne priėmė Kūdikėlio Jėzaus ir Švenčiausiojo Veido Teresės vardą, o per 24 savo neilgo gyvenimo metus nuėjo tokį dvasinio gyvenimo kelią, dėl kurio buvo paskelbta jauniausia visos Bažnyčios mokytoja. Martenų šeima yra skelbiama palaimintaisiais, tikėjimo ir krikščioniško gyvenimo pavyzdžiais.

Nekaltai Pradėtosios M. Marijos naujai statomos šventovės sklypas ir kertinis akmuo pašventinti rugsėjo 13 d. Šiauliuose. Tai bus pirmoji naujai pastatyta šventovė Šiaulių vyskupijoje. Parapija, įsteigta 1993 m. spalio 15 d., ligšiol neturėjo savo šventovės.

Opus Dei katalikų judėjimas švenčia 80-metį. Jo pradininkas buvo Ispanijoje 1902 m. gimęs kun. Josemaria Escriva de Balaguer. Jis 1928 m. įsteigė katalikų pasauliečių judėjimą, pavadintą *Opus Dei* – “Dievo darbu”, “Dievo kūriniu”. 1950 m. judėjimui buvo suteiktas Šv. Sosto pri-

pažinimas, o 1982 m. – asmeninės prelatūros statusas. Asmeninė prelatūra savo veikla ir paskirtimi panaši į vyskupiją, tačiau neturėdama savo konkrečios teritorijos, bet veikdama kitų vyskupijų teritorijose, savo veiklą privalo derinti su vietiniais ordinarais. *Opus Dei* veiklos sritis – apaštalavimas tarp pasauliečių, o tikslas – šventumo siekimas kasdieniame gyvenime, kad profesinė bei visuomeninė veikla būtų neatskirta, bet sudarytų vientisą šventumo ir Dievo kupiną gyvenimą. *Opus Dei* steigėjas mirė Romoje 1975 m., 1992 m. buvo paskelbtas palaimintuoju, o 2002 m. – šventuoju. Šiandien judėjimas turi 85,000 narių visame pasaulyje. Dauguma narių yra pasauliečiai; kunigų yra tik 2%.

Knygos Kaišiadorių vyskupijos bažnyčių varpai (*Bells of the Churches in Kaišiadorys diocese*) sutiktuvės įvyko spalio 17 d. Kaišiadorių viešjoje bibliotekoje. Knygos autorius – Gintautas Žalėnas, leidyba rūpinosi Kaišiadorių muziejaus direktorius Olijardas Lukoševičius, išleido UAB “Petro ofsetas” (Vilnius); knygos apimtis – 116 psl., iliustruota, santrauka anglų kalba. Leidinio pratarinėje rašoma, kad leidinys skiriamas Kaišiadorių vyskupijos 80 metų jubiliejui. Jame aprašyti vyskupijoje buvę ir esami varpai, jų kilmė ir likimas. Kaip teigiama knygoje, seniausias Kaišiadorių vyskupijoje turimas varpas, datuotas 1442 m., yra Semeliškių šv. Lauryno parapijos šventovėje, Elektrėnų dekanate. Tai antras pagal senumą varpas Lietuvoje. Dar senesnis varpas, nuliedintas 1420 m., šiuo metu saugomas Lietuvos valstybiniame muziejuje Vilniuje.

Keturios dienos Šiluvoje

Pokalbis su Šiluvos Mergelės Marijos jubiliejinių metų Kanadoje komiteto pirmininku Antanu Samsonu

– *Jubiliejus Kanadoje jau eina prie pabaigos. Kaip vertinate jubiliejaus eigą iki šiol?*

– Puikiai. Visos lietuvių parapijos, misijos ir bendruomenės mielai sutiko ir šiltai priėmė Šiluvos M. Marijos paveikslo apsilankymą savo vietovėse ir visur surengė gražias iškilmes paveikslo buvimo metu. Be to, buvo planuojamos trys bendros šventės: jubiliejaus atidarymas ir paveikslo pašventinimas balandžio mėnesį, paveikslo kelionė kartu su tradicine lietuvių maldininkų kelione į Kanados kankinių šventovę Midlande ir užbaigimo šventės, kurios įvyks lapkričio 1 ir 2 dienomis. Atgarsiai iš vietinių švenčių buvo labai pozityvūs ir daug kas minėjo jautę dvasinį atsigaivinimą. Abu iki šiol įvykę bendrieji renginiai irgi gražiai praėjo.

– *Kodėl buvo nutarta, kad tas pats paveikslas keliautų per visus Kanados lietuvių telkinius? Juk, pavyzdžiui, JAV-se kiekviena vietovė turėjo savo atskirą paveikslo kopiją.*

– Tai darėme dėl dviejų priežasčių. Pirma, tai žinojom, kad kai kuriose Lietuvos vyskupijose tas pats paveikslas keliavo per visas vyskupijos parapijas kaip vienijimo simbolis. Tas pats paveikslas, apkeliavęs plačiu mastu, tampa vertingesnis negu tik koks paskiros vietovės paveikslas. Antra, čia Toronto arkivyskupijoje stebėjome, kaip panašiai anais metais per parapijas keliavo Arka, o šiais metais keliauja statula Šv. Pauliaus, nes dabar yra paskelbti Šv. Pauliaus metai. Tos kelionės tikrai sudomina ir suvienija žmones. Be to, dar norėjome, kad paveikslas visas mūsų Kanados lietuviškas vietoves pasiektų pagarbiai. Todėl jam buvo specialiai Romo Dūdės paruoštas keliaujantis altorėlis, ant kurio paveikslas visur iškilmingai buvo nešamas pagal lietuviškas tradicijas.

– *Ar buvo daroma kas nors, kad nelietuviškoji Kanados aplinka sužinotų apie Šiluvą?*

– Taip. Pirmiausia buvo išsiuntinėti laišškai su informacija visiems Kanados vyskupsams. Daugelis jų atsiliepė, paminėdami, kad visa tai jie patalpins savo vyskupijų laikraščiuose, tinklalapiuose arba išsiuntinės savo vyskupijos parapijoms. Toronto arkivyskupija, pavyzdžiui, didelę dalį savo tinklalapio paskyrė Šiluvos jubiliejui. Buvo pokalbis keleto komiteto narių apie Šiluvą bei jos jubiliejų per “Radio Teopoli”, kurio laidų klausosi daugelis angliškai ir itališkai kalbančių katalikų. Be to, buvo atspausdinta anglų kalba knygučių bei lankstinukų apie Šiluvą ir Šiluvos Marijos paveikslėlių su angliška maldele. Visa tai platinama svetimtaučių tarpe.

– *Šio jubiliejaus išipareigojimų tęsėjimas tikriausiai pareikalauja nemažai lėšų?*

– Taip. Iš karto mūsų komitetas suabejojo, ar surinksime pakankamai aukų užsibrėžtiems tikslams įvykdyti. Buvom pradžioje privačiai pasiskolinę \$4,000 lankstinukams, plakatams, lipinukams ir t.t. Iš karto mažus kiekius spausdinom, kol atsirado suaukotų pinigų. Daug sutaupėme ir todėl, kad visi komiteto nariai bei kiti pasišventusieji žmonės neėmė jokio atlygio net ir už benzina, vežiojant paveikslą į tolimesnes vietoves. Vienintelės kelionės, kurias dengė žmonių suaukoti pinigai, tai buvo lietuvių vyskupų kelionės ir kelionė kunigo į Kanados vakarų Calgary ir Edmonton lietuvių bendruomenes, bet ir ten vietinių žmonių aukos padengė kelionės išlaidas. Mudu su žmona irgi į Lietuvą keliavome savais, o ne suauktais pinigais. Kaip buvo skelbta, po jubiliejaus pabaigos, likutis bus persiunčiamas Lietuvon Šiluvos šventovės reikalams. Ten dabar pradedamas statyti muziejus ir informacijos būstinė.

– *Jums teko vykti į pagrindines Šiluvos šventės iškilmes Lietuvoje. Kaip tai įvyko?*

– Kai vyskupas Jonas Ivanauskas buvo atvykęs Kanadon Šiluvos M. Marijos 400 metų jubiliejaus Kanadoje atidarymo proga ir pašventino paveikslą, kuris keliavo per visas Kanados lietuvių parapijas bei bendruomenes, jis užsiminė, kad būtų gera, jeigu kas nors iš mūsų Kanados jubiliejaus rengiamojo komiteto narių galėtų dalyvauti Šiluvoje ir atstovauti Kanados lietuviams. Mano žmona, komiteto narė Birutė, ir aš sutikom tai padaryti ir dalyvauti rugsėjo 13-15 dienomis.

– *Ar galėtumėt papasakot apie savo kelionę?*

– Mes atskridom į Lietuvą rugsėjo 4 dieną, ir jau kitą dieną susitikom su vyskupu Ivanausku pasikalbėti ir sužinoti, ko jis tikisi iš mūsų Šiluvoje. Paaiškėjo, kad jau rugsėjo 7 dieną būtų gera, jeigu galėtume dalyvauti procesijoje su savo Kanadoje jubiliejui sukurta Šiluvos Mergelės Marijos vėliava ir su Kanados vėliava, kurias atsivežėme iš Kanados. Po trumpo susitikimo vyskupas paprašė mūsų nueiti į “Marijos radijo” stotį ir ten turėti gyvą pokalbį per radiją. Vieno radijo tarnautojo mes ten buvome nuvesti ir jau už 15 minučių radijo programoje kalbėjome. Pokalbis buvo apie Kanadoje vykstančias Šiluvos Mergelės Marijos 400 metų jubiliejaus iškilmes. Teko taip pat pakalbėti apie lietuvių veiklą Wasaga Beach apylinkėje, kadangi mes ten gyvename. Sekmadienį, rugsėjo 7 dieną, anksti iš ryto, važiavome iš Kauno į Šiluvą. Pasidarbavom informacijos ir registracijos palapinėje, išda-

Antanas ir Birutė Samsonai su vėliavomis Šiluvos šventėje

lindami atsivežtas Kanados vėliavėles ir lipinukus daugiausia vaikams. Tos dienos Mišios buvo skirtos jaunimui, akademinių bendruomenių nariams ir priėmusiems Sutvirtinimo sakramentą. Procesijoje mes dalyvavome su savo atvežtom Kanados ir Šiluvos Marijos vėliavom. Giedant litaniją, procesija su vėliavomis, vyskupsais ir kunigais ėjo nuo Jono Pauliaus II namų gryo ažuolinio altoriaus lauke link. Per Mišias Lietuvos kariuomenės garbės sargyba stovėjo prie uždengtos Jono Pauliaus II statulos.

Mišioms pasibaigus, procesija apėjo ir atsisetojo aplink statulą. Garbės sargybai atidengus statulą, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ją pašventino. Lietuvus kareiviai iššovė tris salves kaip garbės saljutą. Mišiose dalyvavo tūkstančiai piligrimų.

Nukelta į 4-tą psl.

Švč. M. Marijos Apsireiškimo 400 m. jubiliejus Lietuvos vardo tūkstantmečio išvakarėse

Prel. E. PUTRIMAS

Popiežiaus Benedikto XVI pasiuntinys legatas Kelno arkivyskupas kardinolas Joachim Meisner Švč. M. Marijos Apsireiškimo 400 m. jubiliejaus atlaiduose Šiluvoje, š.m. rugsėjo 14 d. savo pamoksle sakė: „... Šiluvos Marija tapo didžiausia jūsų lietuvių tautos Globėja. Ji buvo drauge su jūsų tauta šviesniais ir tamsesniais, lengvesniais ir sunkesniais jūsų istorijos laikotarpiais. Dieną ir naktį Marija buvo su žmonėmis, todėl Šiluva lietuvių tautai tapo paguodos, padrąsinimo ir susivokimo vieta.“

Atlaiduose tą dieną dalyvavo 18,000 – 20,000 piligrimų iš visos Lietuvos, iš etninių žemių, įvairių užsienio lietuvių bendruomenių ir kaimyninių kraštų, ypač labai daug iš Lenkijos. Mišiose dalyvavo kardinolas Glemp iš Varšuvos, (Vilniaus arkivyskupas A.J. Bačkis tuo metu gulėjo ligoninėje) vyskupai iš Latvijos, Estijos, Gudijos, Lenkijos, atstovai iš įvairių Vokietijos vyskupijų, iš Čikagos arkivyskupijos, dvasininkai iš Lietuvos ir išeivijos, atstovai iš vienuolynų ir katalikiškų organizacijų, Lietuvos prezidentas V. Adamkus, premjeras G. Kirkilas, Lietuvos ir Europos parlamentaramai ir įvairių miestų atstovai. Mišios buvo transliuojamos per Lietuvos valstybinę televiziją.

Arkivyskupas S. Tamkevičius per savo vizitą pas Šv. Tėvą 2004 m. oficialiai pakvietė popiežių Benediktą XVI dalyvauti Šiluvoje. Prancūzijos vyskupai jį kvietė į Prancūziją dalyvauti tuo pačiu metu Marijos apsireiškimo 150 m. išskilmėse Lurde. Daug kas tikėjosi, kad Šv. Tėvas atvyks į Šiluvą, kaip ir daug kas tikėjosi, kad jis dalyvaus 49-tame Tarptautiniame Eucharistijos kongrese Kvebeko mieste, Kanadoje birželio mėn. kaip įprasta popiežiui dalyvauti. Tuo metu Kvebeko miestas šventė savo įsikūrimo 400 m. jubiliejų. O Kvebeko miestas istoriškai buvo svarbus Katalikų Bažnyčios istorijoje, nes jame buvo įsteigta pirmoji vyskupija Šiaurės Amerikoje, iš kurios buvo siunčiami misijonieriai į visą Š. Ameriką. Šį kartą Šv. Tėvas nusprendė dalyvauti Pasaulio jaunimo dienos Australijoje. Besiruošiant atšvęsti Švč.

Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo 400 metų jubiliejaus šventėje š.m. rugsėjo 14 d. vyskupų procesija nuo pagrindinio altoriaus
Ntr. E. Putrimo

M. Marijos Apsireiškimo Šiluvoje 400 m. jubiliejų, Kauno arkivyskupas savo pirmajame Ganytojiškame laiške 2006 m. rugsėjo 8 d rašė: „1608 m. įvykęs Apsireiškimas buvo didelė Dievo dovana istorijos audrų blaškomai mūsų tautai. Ištisus keturis šimtmečius šio įvykio prisiminimas ir gausios Marijos užtarimų gaunamos malonės gaivino Lietuvos žmones ir padėjo jiems išsaugoti ištikimybę Kristaus evangelijos nušviestam keliui.“ Ar iš vis Katalikų Bažnyčia Lietuvoje ir tarp užsienio lietuvių galėjo ir pajėgė taip iškilmingai atšvęsti šitą jubiliejų kaip šiomet? Prieš šimtą metų, Lietuva vos išsikapstė iš po 120 m. caristinės Rusijos okupacijos ir priespaudos, kuri sunaikino Lietuvos valstybingumą, susilpnino jos tautinę tapatybę ir griežtai suvaržė Katalikų Bažnyčios veiklą. Ar yra oficialių duomenų, kiek tuo metu mūsų lietuvių emigravo iš Lietuvos, daugiausia į Pensilvaniją ir į Škotiją dirbti anglių kasyklose? Klausiu, nes Lietuva tuomet nebuvo pripažinta kaip valstybė, ir išeivijoje lietuviai buvo vadinami rusais ar lenkais. Net kai kurie turėjo pakeisti savo pavardes, nes jos buvo laikomos per daug ilgomis ar sunkiai ištariamoms. Taip ir ištirpo mūsų lietuviai šiais svetimuose kraštuose.

Savo pamoksle Šiluvos atlaiduose rugsėjo 15 d. aš minėjau, kad kai Marija apsireiškė Šiluvoje keliems vaikučiams ir aklam seneliui, ji graudžiai verkdamas pasakė:

“Verkiu dėl to, kad prieš tai šioje vietoje buvo garbinamas mano Sūnus, o dabar čia ariama ir sėjama... žemė”. Ji kalbėjo ne tik tai liudininkams, kurie stovėjo pievoje prie akmens ir ne tik Šiluvos gyventojams, bet ir visiems krikščionims, visiems laikams. Iki šios dienos jos pranašingi žodžiai atskleidžia kristocentrišką tikėjimo ir vertybių kelią ir suteikia tvirtą gyvenimo pagrindą mūsų tautai, šeimoms, valstybei ir lietuvių bendruomenėms, kurios įsisteigusios 40-tyje kraštų. Pirmą sykį po 400 m. iš mažo Šiluvos bažnytkaimio Marijos žodžiai taip garsiai aidėjo įvairiose išeivijos lietuvių katalikų parapijose, misijose, lituanistinėse mokyklose bei jaunimo stovyklose. Tokie dvasiniai renginiai mus skatina puoselėti parapijų ir misijų bendruomeniškumą, atgaivinti asmeninį ir bendruomeninį tikėjimą, toliau ugdyti maldingumą Švč. M. Marijai, tarp lietuvių bei svetimtaučių, toliau skelbti Marijos apsireiškimą Šiluvoje.

2008 m. švęsdama 400 metų Apsireiškimo jubiliejų Lietuva yra savo 1000 metų vardo paminėjimo išvakarėse. Mes turime būti dėkingi už gausius Marijos užtarimus ir gautas malones, kurios gaivino lietuvių tautą ir padėjo išsaugoti gyvą Evangelijos žodį ir pagarbą savo tautai po tiek “istorinių audrų” per tuos šimtmečius. Tarp visų švenčių ir jubiliejų mes turime daug kuo didžiulis tūkstantmečio išvakarėse!

SAVAITĖ LIETUVOJE

Dešiniųjų pergalė

Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje bei Panevėžyje viename apygardose 2-ajame rinkimų rate laimėjo konservatoriai, liberalai bei liberalcentristai. Vienintelė kairiųjų atstovė, kuriai pavyko nugalėti Vilniaus Šeškinės apygardoje – socialdemokratė, socialinių reikalų ir darbo ministerė Vilija Blinkevičiūtė. Vilniuje daugiausia apygardų nugalėjo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos (TS-LK) kandidatai. Naujamiesčio apygardoje Irena Degutienė, Senamiesčio – Mantas Adomėnas, Antakalnio – partijos vadovas Andrius Kubilius, Žirmūnų – Vilija Aleknaitė-Abramikiėnė, Justiniškių – Paulius Saudargas, Karoliniškių – Danutė Bekintienė. Fabijoniškių ir Naujosios Vilnios apygardose nugalėjo Liberalų ir centro sąjungos atstovai Raimondas Šukys bei Artūras Melianas, Lazdynų apygardoje pergalę šventė Liberalų sąjūdžio atstovas Gintaras Steponavičius. Kaune irgi laimėjo TS-LK, vienintelėje Dainavos apygardoje į priekį išsiveržė Liberalų sąjūdžio kandidatas Kęstutis Glaveckas. Vilniuje antrajame rate susitiko 9 konservatoriai, 6 liberalcentristai, liberalas, du socialdemokratų ir po vieną Lietuvos rinkimų akcijos ir partijos “Tvarka ir teisingumas” atstovą. Kaune kandidatavo 8 konservatoriai, 7 jų šventė pergalę. Iš viso konservatoriai antrajame rate gavo 26 mandatus. Su 18 daugiamandatėje apygardoje gautų mandatų jie turės 44 vietas seime. Tautos prisikėlimo partija, 2-ajame rate gavusi 3 mandatus, su daugiamandatėje gautomis vietomis turės 16 vietų seime. Lietuvos liberalų sąjūdis gavo 6 mandatus, su 5 laimėtais daugiamandatėje jie turės 11 vietų seime. Liberalų ir centro sąjunga, 2-ajame rate gavusi 3 mandatus, su daugiamandatėje gautais 5 turės 8 vietas seime.

Lėšos Gruzijai

Spalio 22 d. Briuselyje vykusioje Gruzijos aukotojų konferencijoje, kurią organizavo Europos komisija, Pasaulio bankas ir Europos sąjungai pirmininkaujanti Prancūzija, paskelbta, kad Lietuva karo su Rusija suniokotos Gruzijos infrastruktūros atkūrimui ir ekonomikos atgaivinimui pažadėjo skirti 1 mln. eurų (maždaug 3.4 mln. Lt) 2009-2010 m. laikotarpiui.

Konferencijoje Lietuvai atstovavo URM sekretorius Laimonas Tallat-Kelpša. Jo teigimu, šiuo metu svarbus

uždavinys yra atkurti investuotojų pasitikėjimą Gruzija. Jis priminė, kad Lietuva viena iš pirmųjų suteikė Gruzijai humanitarinę pagalbą, prie to prisidėjo ir Lietuvos žmonės, paaukoję 445,000 Lt paramos. Kita Lietuvos pagalbos sritis – spręsti karo pabėgėlių socialines ir ekonomines problemas, padėti jiems kuo greičiau ir saugiai sugrįžti į nuolatines gyvenimo vietas.

Apie 30,000 pabėgėlių neturi nuolatinio būsto, dar maždaug 130,000 gyvena sudėtingomis sąlygomis. Lietuvos paaukotos lėšos bus paskirstytos per URM administruojamą Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programą.

JAV pajėgų vadas

Lietuvoje spalio 22 d. lankėsi JAV kariuomenės pajėgų vadų jungtinio komiteto pirmininkas admirolas Michael G. Mullen. Susitikime su prezidentu Valdu Adamkumi buvo aptartos Lietuvos ir JAV bendradarbiavimo bei NATO veiklos aktualijos, kalbėta apie Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse operacijose ir Lietuvos kariuomenės modernizavimo planus. Admirolas pabrėžė, kad JAV yra patikima Lietuvos sąjungininkė. “Mus sieja stiprūs politinio ir karinio bendradarbiavimo ryšiai. Reiškiu pagarbą ir padėką Lietuvos kariams, kurie yra patyrę ir patikimi partneriai tarptautinėse misijose Irake ir Afganistane”, teigė svečias.

Šiuo metu 4 JAV oro pajėgų lėktuvai F-15 budi NATO oro policijos Baltijos regione misijoje Zoknių oro bazėje. Lietuva ir Baltijos valstybės intensyviai bendradarbiauja su JAV gynybos srityje, rengia bendras karines pratybas. JAV skiria didelį dėmesį Lietuvos karių ir krašto apsaugos sistemos tarnautojų apmokymui. Su kariuomenės vadu gen. ltn. Valdu Tutkumi aptarti Baltijos šalių oro policijos klausimai, NATO transformacijos aktualijos ir NATO veikla Afganistane.

Prezidento rinkimai

Po spalio 26 d. antrojo rinkimų rato netrukus prasidės oficialus naujojo prezidento rinkimų etapas. Naujas Lietuvos vadovas bus renkamas kitų metų gegužės 10 arba 17 d. Konkrečių rinkimų datą turi paskelbti seimas.

Gegužę vyks du prezidento rinkimų ratai, birželio viduryje – rinkimai į Europos parlamentą. Su prezidento rinkimais gali būti rengiamas ir referendumas dėl dvigubos pilietybės įteisinimo. Jį irgi turi paskelbti seimas. **RSJ**

- Be nuolatinės maldos siela vysta ir džiūsta, jėgos išsenka ir išsibaigia, dvasia išsiblaško ir patsai darbas pasidaro stebėtinai bergždžias.
- Reikia pirmiausia pačiam Dievo keliais imti vaikščioti, o paskui jau rūpintis, kad ir kiti imtų tais pačiais Dievo keliais vaikštinėti, ir kitus reikia rūpintis patraukti paskui save, ypač savo pavyzdžiu.
- Kaip mes greiti esame apsileisti dvasiškame gyvenime dėl visokių pašalinių darbų.

(Iš pal. Jurgio Matulaičio užrašų)

Atkelta iš 2-ro psl.

Visos apeigos lauke buvo transliuojamos per Lietuvos televiziją, perduodamos iš televizijos per internetą-ryšiatinklį ir tiesioginiai visam pasauliui transliuojamos per Lenkijos palydovinę sistemą. Po to visa procesija grįžo prie Jono Pauliaus II namų, kur svečiai buvo pakviesti vaisšems. Tuo pačiu metu arkivyskupas apdovanojo svečius. Mums padovanojo sidabrinį medalį, kuris buvo pagamintas Šiluvos Marijos jubiliejaus progai.

Rugsėjo 13, šeštadienį, 12 val. Mišios buvo skirtos šeimoms, Pirmąją šv. Komunią priėmusiems vaikams, švietimo ir kultūros darbuotojams. Giedant litaniją, procesija su vėliavom, vyskupais ir kunigais ėjo nuo Jono Pauliaus II namų altoriaus, pastatyto lauke prie bazilikos, link. Per šias šv. Mišias buvo atnaujinti vestuviniai pažadai. Mums tai buvo labai ypatinga diena, nes mes šiais metais švenčiam savo 40 metų vedybų sukaktį. Po Mišių procesija sugrįžo prie Jono Pauliaus II namų.

Sekmadienio rytą, rugsėjo 14, Raseiniuose prie Žemaičio paminklo buvo kardinolo Joachim Meisnerio pasitikimas. Birutė ir aš buvome pakviesti dalyvauti tarp garbės svečių kaip Kanados lietuvių atstovai. Raseiniuose mūsų vėliavas laikė dvi vietinės lietuvaitės: viena iš Šiluvos, o kita iš Raseinių. Vyko kalbos, sveikinimai ir buvo įteiktos prisiminimui dovanos. Pasitikimas buvo užbaigtas Vatikano ir Lietuvos himnais, kuriuos giedojo Raseinių choras, grojo Lietuvos kariuomenės orkestras. Po to visi automobilių vilkstine važiavo į Šiluvą.

12 val. buvo iškilmingos Mišios – padėka Dievui, už Švč. Mergelės Marijos apsi-

reiškimo Šiluvoje dovaną. Kaip ir per kitas 12 val. Mišias, procesija su vėliavomis, svečiais, kardinolu, vyskupais ir kunigais, lydima litanijos giedojimo, nuo Jono Pauliaus II namų ėjo lauke esančio altoriaus link. Liturgijai vadovavo popiežiaus legatas kardinolas Joachim Meisner iš Kelno, Vokietijos. Šiose Mišiose dalyvavo per 30,000 piligrimų, ir buvo išdalinta apie 20,000 komunijų.

Mišiose taip pat dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona, Vytautas

žo prie Jono Pauliaus II namų, kur visi svečiai buvo pakviesti papietauti ir pabendrauti salėje. Ten arkivyskupas S. Tamkevičius įteikė kardinolui, Lietuvos prezidentui ir kitiems svečiams po dovaną šių iškilmių atminimui.

Rugsėjo 15, pirmadienį, 9 v.r. teko padirbėti informacijos ir registracijos palapinėje, kur išdalinom likusias Kanados vėliavėles bei lipinukus. 12 val. Mišios buvo aukojamos už viso pasaulio lietuvius. Giedant litaniją, procesija ėjo prie lauke esančio altoriaus.

Kelno arkivyskupas-kardinolas Joachim Meisner, ypatingasis popiežiaus pasiuntinys, Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus šventėje š.m. rugsėjo 14 d. sveikina tūkstantinę maldininkų minią
Ntr. E. Putrimo

Lansbergis, Kazimira Prunskienė ir įvairių valdžių atstovai. Visos šio savaitgalio apeigos, kaip ir praėjusio, vėl buvo transliuojamos per Lietuvos televiziją, perduodamos iš televizijos per internetą-ryšiatinklį ir visam pasauliui tiesioginiai transliuojamos per Lenkijos palydovinę televizijos sistemą.

Po Mišių procesija sugrį-

Mišiose dalyvavo prelatas E. Putrimas ir diakonas dr. K. Ambrozaitis iš Kanados. Po Mišių procesija ėjo prie naujai statomo informacijos centro bei muziejaus. Ten arkivyskupas Sigitas Tamkevičius pašventino pamatus ir įmūrijo kapsulę su pasirašytu statybos aktu.

Po to procesija sugrįžo prie Jono Pauliaus II namų,

kur visi vėl buvome pakviesti pietauti. Prieš pradėdant pietus, arkivyskupas Sigitas Tamkevičius padėkojo visiems savanoriams, dirbantiems per visas iškilmių dienas ir įteikė jiems po dovanėlę. Pietų metu teko mums pagaliau susitikti ir su kitais iš Kanados atvykusiais lietuviais.

Kaip Kanados lietuvių atstovai, mes dalyvavome keturiose Mišiose nešdami Kanados vėliavą ir savojo Šiluvos Marijos jubiliejaus Kanadoje vėliavą. Per paskutines Mišias dar įjungėm ir Ontario provincijos vėliavą, kurią nešė panelė Aurelija iš Šiluvos.

– Kokį išpūdį paliko jums ta viešnagė Lietuvoje?

– Tos keturios dienos, praleistos Šiluvoje, ir dalyvavimas iškilmingose Mišiose, mums paliko labai didelius išpūdžius, apie kuriuos papasakoti neįmanoma. Visą tą aplinką gali tik pajusti, kai pats dalyvauji su kitais piligrimais. Mūsų draugų, p.p. Vaišvilų iš Šiaulių dėka, mes galėjome apsistoti keliom dienom Šiluvoje pas jų gimines. Vakara, kai jau piligrimai išvažinėjo, teko eiti pasivaikščioti per apšviestą, tylią aikštę. Šilinių metu aikštė tarp bazilikos ir koplyčios būna specialiai apšviesta. Ypatingai gražu pamatyti Jono Pauliaus II apšviestą statulą. Ten būdamas jauti neapsakomą vidinę ramybę.

– Dar jums liko didelis darbas – užbaigimas jubiliejaus Kanadoje.

– Užbaigimo šventė truks dvi dienas. Kadangi į užbaigimo šventę sutiko atvykti Lietuvos vyskupų konferencijos

pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, SJ, norėjome išnaudoti šią progą ir pakviestėm jį skaityti paskaitą, kuri palies Lietuvos priešinimąsi sovietams, “Kroniką” ir t.t.

Arkivyskupas buvo vienas iš “Kronikos” steigėjų ir ilgus metus ją redagavo. Jo paskaita įvyks lapkričio 1 d., Prisikėlimo parapijos salėje Toronte. Po paskaitos bus koncertas ir vaisės. Įėjimas bus laisva auka. Būtų gražu, kad kuo daugiau susirinktų antros ir trečios kartos lietuvių, kurie gal ne taip gerai susipažinę su tuo istoriniu laikotarpiu Lietuvoje. Sekmadienį, lapkričio 2, Vėlinių dieną, 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje, Anapilyje, arkivyskupas su visais kunigais aukos Mišias M. Marijos garbei, tuo užbaigiant jubiliejų Kanadoje.

– Ar dar liks kokių darbų komitetui po lapkričio 2 d.?

– Liks nemažai darbų. Norime, kad Šiluvoje statomame muziejuje atsirastų visa su jubiliejumi Kanadoje susijusi medžiaga. Reikės sudaryti nuotraukų albumus, dalyvių parašų bei sąrašų knygas, plakatų bei kitų spaudinių rinkinius, ir visą medžiagą persiųsti į Šiluvą kartu su mūsų per Kanadą keliavusiu Šiluvos Marijos paveikslu bei Kanados jubiliejaus vėliava. Po to reikės suvesti visas finansų knygas ir persiųsti aukų likutį Lietuvon. Šia proga norėčiau padėkoti visiems tautiečiams, kurie rėmė šį jubiliejų finansais ir darbais, savo dalyvavimu pasikirose vietovėse ir bendrose iškilmėse. Man atrodo, kad savo tikslą tinkamai pagerbti Dievo Motiną šia nepaprasta proga pasiekėm. O jeigu kas ne taip buvo padaryta, tai – kaip mes juokaujam per savo posėdžius – atliksime geriau, kai bus švenčiamas penktasis šimtmetis. **Kor.**

Vėlinės ir persekiojimai

1955 m. vasarą buvau paleistas į laisvę iš Vladimiro kalėjimo, nr. 2, kuriame baigiau aštuonerių metų įkalinimą pagal TSRS baudžiamojo kodekso 58-tą straipsnį už dalyvavimą Šakių gimnazijos pagrindžio organizacijoje “Laisvės sakalai”. Iš lagerių taipgi buvo paleidžiama daug kalinių. Daugelis grįžusių stoji į Kauno politechnikos institutą, nes buvo jaučiamas politinis “atšilimas” ir daugelio dėstytojų tylus pritarimas buvusiems politiniams kaliniams.

Dar prieš lapkričio 1-ąją, kvietėme bendrakursius Vėlinių vakarą ateiti į kapines pagerbti mūsų mirusių tautiečių. Turėjome mintyje žuvusius už Lietuvos laisvę. “Atšilimas” jautėsi visose aukštosiose mokyklose. Bet studentai per daug gerai galvojo apie režimo sušvelnėjimą. Tai parodė ginkluotos kariuomenės iškvietimas į pagalbą milicijai ir saugumui. Tą vakarą atvažiavo ginkluotų kareivių mašinos ir sustojo Vytauto pr., kad neleistų demonstrantams patekti į Laisvės alėją. Kapinės buvo pilnos patriotiškai

nusiteikusio jaunimo, kurį padrašino Vengrijos įvykiai. Tikėtasi, kad išsilaisvinus Vengrijai iš komunistinio režimo, tuo paseks ir kitos komunistų užgrobtos rytų ir vidurio Europos tautos. Deja, TSRS įvedė savo ginkluotas pajėgas į Vengriją ir, negailestingai žudydama sukilusius civilius vengrus, sukilimą nuslopino, sunaikinusi daugiau kaip 20,000 Vengrijos patriotų.

Tą vakarą aš pirmiausia buvau nuėjęs prie paminklo žuvusiems savanoriams, padėjau ant paminklo gėlių ir uždegiau dvi žvakutes. Susirinkusi prie paminklo gausi jaunimo grupė giedojo Lietuvos himną. Įsidrašinau ir aš. Sugiedojus himną šūktelėjau: “Laisvę Lietuvai”, “Rusai, lauk iš Lietuvos”. Po keletos šūkių įsimačiau į minią ir nuėjau prie žuvusių Lietuvos lakūnų kapų, kurie buvo papuošti kryžiais iš propelerių. Čia tų kapų buvo visa eilė, o aš teturėjau tik du žiedelius ir dvi žvakutes, kuriuos buvau numatęs padėti ant Dariaus ir Girėno kapo. Visur ant kapų degė žvakutės, puikavosi gėlės. Nuo čia nuėjau prie Da-

riaus ir Girėno kapo, kurį puošė du sujungti kryžiai. Uždegiau žvakutes ir padėjau gėlytes. Vėl keletą kartų šūktelėjau “Laisvę Lietuvai”.

Vytauto prospekte jau virė šurmulys. Rusų kareiviai užstojo prospektą, kad nepraleistų žmonių Laisvės alėjos link. Kurie veržėsi pro kariškius Laisvės prospekto link, tuos mušė automatų buožėmis, griebė ir grūdė į kariškių sunkvežimius. Prasiveržusieji pro kariškių užkardą nuėjo Įgulos šventovės link, o aš perėjęs Vytauto pr. patraukiau Mickevičiaus gatve, kur gyvenau. Stengiausi nepakliūti į saugumiečių akis. Bet praėjus savaitei mane išsikvietė milicija, pareikalavo paso ir pamatę jame įrašą “Položenije o pasportach”, perbraukė pase mano registracijos įrašą ir įsakė, kad per 24 val. išvažiuočiau iš Kauno. Išsigandau ir paklusau NKVD reikalavimui, palikau Kauną. Institute man pasakė, kad jie neturi teisės laikyti nepriregistruotų studentų.

Rašiau prašymus vykdomojo komiteto pirmininkui P. Bartašiūnui ir J. Paleckiui, kad leistų prisiregistruoti Kaune, bet viskas buvo veltui. Nuvažiavau net į Maskvos CK su prašymu, kad leistų mokytis, nes aš invalidas,

be kojos, negaliu užsidirbti duonos fiziniu darbu. 1957 m. gavau leidimą laikinai prisiregistruoti Kaune. Vėl išlaikiau egzaminus į KPI be trejetų, bet į institutą nepriėmė. Kažkas patarė kreiptis į Kauno politechnikumo direktorių (Bielovą ar Bielinį?). Direktoriui atvirai pasakiau, kodėl nepriėmė į KPI. Kadangi įstojamieji egzaminai jau buvo pasibaigę, tai jis mane priėmė į Politechnikumą su išlaikytų įstojamųjų egzaminų pažymėjimu. Už tai esu jam labai dėkingas.

Besimokydamas Kauno politechnikume, vėl užkliuvau saugumiečiams. Mane išsikvietė direktorius ir pasakė, kad mane turi atleisti iš politechnikumo. Pasakė, kad paskaitas galiu lankyti, tik man nemokės stipendijos, kol nesusitvarkysiu savo reikalų. 1958 m. mano byla buvo peržiūrėta, ir aš buvau reabilituotas, buvo atstatytas mokymasis politechnikume, ir vėl buvo mokoma stipendija. Reabilitacijos dėka baigiau politechnikumą ir buvau paskirtas dirbti į Mažeikių ET gamyklą, iš kurios vėliau persikėliau ir įsidarbinau Klaipėdos Elektros montavimo valdyboje meistru, vėliau inžinieriaus sąmatininko pareigose.

V. Klunionis, Laisvės kovų dalyvis

Lietuvos piliečiai į JAV galės vykti be vizų

Lietuvos ambasadorių JAV Audrių Brūzgą spalio 17 dieną Vašingtone, Baltuosiuose rūmuose priėmė JAV Prezidentas George W. Bushas, kuris informavo, kad nuo šių metų lapkričio mėnesio į JAV vyksiantiems Lietuvos piliečiams bus taikomas bevizis režimas.

Pokalbio su Lietuvos ambasadoriumi metu JAV Prezidentas dar kartą pasidžiaugė ypač gerais dvišaliais Lietuvos ir JAV santykiais ir informavo, kad Lietuva visiškai atitinka JAV vizų atsisakymo programoje (*Visa Waiver Program*) dalyvaujančioms šalims keliamus reikalavimus.

Bendromis Lietuvos ir JAV pastangomis vizų atmetimo procentą pavyko sumažinti nuo 40% 2005 metais iki mažiau nei 10% 2007 metais, t.y. iki skaičiaus, atitinkančio JAV keliamus reikalavimus dėl vizų atsisakymo.

“Vizų atsisakymo programa yra galingas instrumentas, kuriuo stiprinamas tautų pasitikėjimas ir draugystė. Dabar Lietuvos žmonėms “langas” į JAV yra plačiai atvertas ir esu tikras, kad mūsų turistai ir verslininkai pajus šių pasikeitimų privalumus ir gerbs

juos”, – susitikime sakė ambasadorius A. Brūzga.

Lietuvos ambasadorius kartu pakvietė ir JAV žmones apsilankyti Lietuvoje ir susipažinti su turtingu mūsų šalies kultūros paveldu, plėtoti verslo projektus ir kartu švęsti Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimą rašytiniuose šaltiniuose ateinančiais 2009 metais. Be vizų į JAV galės vykti turizmo, verslo ar kitais asmeniniais tikslais vykstantys ir biometrinius pasus (išduotus po 2006 metų rugpjūčio 28 dienos) turintys Lietuvos piliečiai. Jie galės būti JAV ne ilgiau nei 90 dienų. Į JAV vykstantys Lietuvos piliečiai, privalės naudotis Elektronine kelionių leidimo sistema

(ESTA – *Electronic System for Travel Authorization*). Nuo šių metų lapkričio mėnesio JAV vizų nebereikės aštuonių iš trylikos JAV vizų atsisakymo programoje dalyvaujančių valstybių – Lietuvos, Latvijos, Estijos, Čekijos, Vengrijos, Pietų Korėjos, Slovakijos – piliečiams.

URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas, Spaudos ir viešųjų ryšių skyrius, tel. 236 2456

Lietuvos ambasadorius JAV Audrius Brūzga klausosi JAV prezidento George W. Bush pranešimo apie bevizį režimą Lietuvos piliečiams

Santvarkos pažeidimas

Atkelta iš 1-mo psl.

Ir, turint tokius “Armijos Krajovos” įvertinimus, nė viena institucija nesureagavo į pačių garbingiausių tiek Lietuvoje, tiek pasaulyje organizacijų pareiškimus!

O va skinai, gaudomi ir po teismus tąsomi – reikia nukreipti visuomenės dėmesį nuo valstybinių nusikaltimų į administracinių pažeidimų lygio nesiekiančius veiksmus, juos sureikšminti ir pridengti kažkieno tai sąmoningai suplanuotą kiršinantį lenkų kariuomenės išpuolį arba netgi išdavystę.

Atrodo labai neįtikėtina, bet akivaizdu: ir Lenkų frakcija Seime nebalsavo Kovo 11-ąją už Lietuvos nepriklausomybę, ir autonomijos siekimas, ir – šitaip nėra visame pasaulyje, – tautinės politinės organizacijos sukūrimas (Lenkų rinkimų akcija) bei jos aki-

vaizdus, niekuo neapdengtas Lenkijos valstybės rėmimas! Į Lietuvos Seimo rinkimus viešai kišasi Lenkija!

Grupė parlamentarų jau kreipėsi į Konstitucinį teismą dėl svetimos valstybės kariuomenės įvedimo į Lietuvą. Yra vilties, kad “Lenkų rinkimų akcija” bus išbraukta tiek iš politinių organizacijų sąrašo, tiek ir iš rinkimų aukščiausiu lygiu už nusikaltimą valstybei. Nors tokią pareigą turėtų įvykdyti Vyriausioji rinkimų komisija pagal pateiktą pareiškimą su visais įrodymais įvykdžius nusikaltimą prieš valstybę, jau pateiktą tiek Sąjūdžio, tiek ir Pensininkų partijos. “Armijos Krajovos” gerbėjus – Lenkų rinkimų akciją – jau išsiryškinome, nors ir labai kruopščiai slepiamą bei kukliai nutylimą. Vertėtų visuomenę supažindinti ir su visų juodinamais skinais.

Skinas, lietuviškai tariant

– plikis, – šiandien ėmė ir užsiugino plaukus! Didžiausiam kriminalistų nusiminimui jų dabar niekaip neišskirsi iš minios! Ir rask tu dabar tuos veidus, kurie šmėstelėjo filmuotoje medžiagoje, kai jie jau su šėveliuromis, su ūsais ir netgi su barzdomis! Mat skinų amžius nuo 18 iki 37, išsilavinimas – nuo vidurinio iki mokslo daktaro (!!!), socialinė padėtis – nuo mokinuko iki direktoriaus pavaduotojo. Plati apimtis. O, svarbiausia, daugeliui net neįtikėtina – juk spauda juos tik “tapšnoja”. O ypač neįtikėtinas tautiškumo srityje – 40 proc. jų yra ne lietuviai, o lenkai, rusai, gudai! Taigi, apie jokią rasinę ar tautinę neapykantą net negalima šnekėti – jie visi puikiai sugyvena, maloniai bendrauja, bet, svarbiausia, jie visi yra tikri Lietuvos piliečiai ir jaučiasi atsakingi už savo valstybę! (Straipsnis sutrumpintas. Red.)

KANADOS ĮVYKIAI

Partnerystė - su vieninga Kanada

Tik vieningą Kanadą Prancūzija mato bendradarbiavimo partnere, gerbiančia demokratiją ir lygiateisiškumą, kultūrų įvairovę, pabrėžė Prancūzijos prezidentas N. Sarkozy. Jis pirmą kartą lankėsi Kanadoje ir yra pirmasis Prancūzijos prezidentas, dalyvavęs Kvebeko provincijos parlamento posėdyje. Susitikime su Kanados ministru pirmininku aptardamas Prancūzijos ir Kanados bei Europos sąjungos prekybą ir kitas galimas partnerystės sritis, N. Sarkozy dar kartą įvertino Kvebeko ir Prancūzijos ryšių svarbą ir ateitį, kaip bendradarbiavimo su vieninga Kanada dalį. Prancūzijos prezidentas pasirašė sutartį su Kvebeko provincija, abipusiai pripažįstant daktarų, medicinos seserų ir kitų specialistų kvalifikacijos laipsnius.

Tradiciniame prancūziškai kalbančių valstybių atstovų susitikime Kvebeko mieste dalyvavo vadovai iš 50-ties valstybių, daugiausia iš Afrikos, Europos sąjungos komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso. Tai didžiausias Kanados istorijoje valstybių vadovų susitikimas. Šiame pasitarime tradiciškai aptariama prancūzų kalbos apsauga ir plėtra, tačiau šiemet svarbiausia tema tapo ekonomika ir finansų problemos. Afrikos valstybės, pajutusias ne tik pinigų, bet ir maisto stygių, atkreipė dėmesį į pragyvenimo ir kitus ekonominio nuosmukio sunkumus, aptarė būdus jiems įveikti.

Patvirtinus konservatorių laimėjimą, S. Harper Kalgaryje pristatė būsimą 6 punktų planą. Pagrindinės konservatorių vyriausybės veiklos kryptys – stiprinti ekonomiką, įveikti finansinį nuosmukį, apsaugoti pajamas ir santaupas bei darbo vietas. Konservatorių vyriausybė pažada stiprinti Kanados finansinių organizacijų pajėgumą ir gebėjimą konkuruoti su kitomis tarptautinėmis įstaigomis. Kiti veiklos punktai: stiprinti ryšius ir partnerystę su Europos sąjunga, dalyvauti G-20 valstybių susitikime Brazilijoje, mažinti išlaidas valstybės valdymo grandyse.

Liberalų partijos vadovas S. Dion po rinkimų, kuriuose liberalai ne tik pralaimėjo konservatorių partijai, bet ir prarado vietų parlamente, pažadėjo pasitraukti iš savo posto, kai bus išrinktas naujas vadovas. Spėjama, kad S. Dion vietą ketina užimti kuris nors iš pagrindinių partijos veikėjų: M. Ignatieff, Bob Rae, G. Kennedy, J. Manley, David MacGuinly ir kt. Naujojo liberalų va-

dovo rinkimai turėtų įvykti ateinančių metų pavasarį planuojamame susirinkime.

Kanadiečiai vis labiau ir labiau apleidžia vieną iš svarbiausių pilietinių pareigų – demokratiškai rinkti savo vyriausybę. Šiame rinkimuose dalyvavo 59.1% gyventojų. Tai pats mažiausias rinkėjų skaičius per pastaruosius 50 metų. Praėjusiuose rinkimuose (2004) balsavo 60% kanadiečių. Pats didžiausias rinkėjų aktyvumas registruotas 1958 m., kai John Diefenbaker laimėjo daugumos vyriausybę. Už to meto konservatorių balsavo beveik 80% valstybės gyventojų.

Vyriausybė pakeitė lygiai prieš metus priimtą sprendimą namų pirkėjams leisti išmokėti paskolą per 40 metų. Dabar šis laikas sumažinamas iki 35 m., visi skolintojai turi įmokėti 5% pradinę įmoką. Griežčiau tikrinamos pirkėjų finansinės galimybės ir kreditų mokėjimo rodikliai. Įstatymas dar galios tiems, kurie jau yra pasinaudoję ta lengvata, ir tiems, kurie iki spalio 15 d. yra užpildę reikiamus dokumentus. Ši naujovė buvo gana populiari – ja pasinaudojo 37% namų pirkėjų. Kaip tvirtina TD bankas, 60% pirmąjį būstą išigyjančių pasirinkdavo 40 m. paskolos mokėjimo terminus.

Antrasis mėginimas sprogdinti naftotiekio liniją ties Dawson Creek privertė policiją pradėti tyrimus, aiškinantis, ar tai nėra teroristiniai išpuoliai. Vietos gyventojai nepatenkinti dujų ir naftos vamzdynais, nutiestais per jų apylinkes. Jie nuogaustauja dėl saugumo ir aplinkos bei oro taršos. Gyventojai pamažu telkiasi į protesto grupes, bet manoma, kad sprogimai yra atskirų ar atskiros asmens veiksmai. Prieš sprogamus vietos laikraščio redakcija gavo anoniminių laišką, smerkiantį visas naftos ir dujų versloves. En Cana – viena iš svarbiausių verslovių, tiekianti naftą JAV ir Kanadai. Ontario provinciją vamzdynais plukdoma nafta pasiekia per 6 dienas.

Šiaurės Amerikos – JAV ir Kanados gyventojams, kurie yra praradę savo naminius gyvulėlius dėl užnuodyto maisto, bus išmokama 32 mln. išmoka. Prieš porą metų buvo parduodamas naminiams gyvūnams maistas su sveikatai žalingais priedais. Beveik 10,000 naminių gyvulėlių savininkų, netekusių savo globotinių, pateikė grupinį ieškinį maisto gamintojams. Šimtas savininkų pateikė atskirus teismo ieškinius. Kanados verslovė *Menu Foods Streetsville* yra atsakovų tarpe. **SK**

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

*Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 46 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.17 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.60 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.38 mln. dol.*

**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Bilietai į Lietuvą

spalio 1, 2008 – balandžio 30, 2009

\$675 +

oro uosto mokesčiai apie \$300
Finnair avialinijos,
Toronto – Vilnius per Helsinkį

Taip pat bilietai kitomis oro
linijomis ir į kitas šalis

Skambinkite Gabrielei
Pabrėžaitei-Flores

O.b Orav Travel Inc.
5700 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4K2

416-221-3113

Toll free 1-800 361-9487

Fax 416-221-4885

gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277

BDTWorldTravel

MŪSŲ TĖVYNĖJE

KOVA SU ALKOHOLIU

Spalio 22 d. Policijos departamentas ir Alkoholinių gėrimais prekiaujančių įmonių draugija (AGPIA) pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo kovoje su nelegalaus alkoholio platintojais. Policija išipareigojo teikti draugijai informaciją apie bendrą sulaikytų nelegalių alkoholio produktų, nusikaltimų, kuriuos įvykdė neblaivūs asmenys, ir sulaikytų neblaivių vairuotojų statistiką. AGPIA policijai teiks informaciją apie vietas, kuriose yra itin sumažę stipraus alkoholio pardavimai. Taip pat bus teikiama alkoholio gamybos ir prekybos įmonių duota informacija apie konkrečius neteisėtus alkoholio apyvartos atvejus. Policijos generalinio komisaro Vizgirdo Telyčėno teigimu, bendradarbiavimas ypač svarbus atsižvelgiant į tai, jog šių metų pirmąjį pusmetį falsifikuoto alkoholio konfiskuota 3.5 karto daugiau negu tuo laiku pernai.

ĮVAIZDŽIO VERTINIMAS

2008 m. Lietuvai pirmą kartą patekus į valstybių įvaizdžio vertinimo skalę ji atsidūrė apačioje – 42 vietoje iš 50. Lietuvos pozicijos yra silpnos turizmo srityje ir gyventojų draugiškumo klausimu, geresnės – šalies valdymo sistemos, elgsenos tarptautinėje bendruomenėje bei ekonominių sąlygų gyventi ir dirbti požiūriais. Šis Valstybės įvaizdžio rodiklis (angl. Nation Brands Index) yra pirmas ir kol kas vienintelis tyrimas, tiriantis valstybių suvokimą. Jis atliekamas remiantis įvairių šalių gyventojų apklausomis. Geriausiai Lietuva įvertinta valstybės valdymo kategorijoje, kurioje užėmė 28 vietą, nedaug nusileisdama JAV, Lenkijai, Čekijai. Imigracijos arba investavimo kategorijoje Lietuva užėmė 36 vietą. Šiuo atžvilgiu Lietuva aplenkė Estiją, Rumuniją ir Čilę. Silpniau Lietuva įvertinta žmonių ir turizmo kategorijose. Pagal atsakymus, ar tiriamos šalies žmonės svetingi, ar apklaustasis norėtų turėti draugą iš tos šalies, ar tos šalies gyventojas būtų geras darbuotojas, rodiklyje Lietuva užėmė 44 vietą. Vertinant turizmo sritį pagal keturis požiūrius – ar norėtųsi apsilankyti tiriamoje šalyje, jei pinigai nebūtų lemiamas dalykas, ar šalis yra turtinga istoriniu paveldu ir gamta, ar šalies miestų kultūra patraukli – Lietuva atsidūrė 45 vietoje. Tyrime dalyvavusios 50 valstybių buvo lyginamos ir vertinamos pagal apklausų rezultatus 6 kategorijose: valdymo sistema, žmonės, tu-

rizmas, kultūra, eksportas ir investicijos.

MOKYS PLAUKTI

Vyriausybė patvirtino 2008-2015 m. programą, siekiančią paskatinti mokyti vaikus plaukti. Įgyvendinant Vaikų mokymo plaukti bendrojo lavinimo mokyklose programą, numatoma vykdyti pedagogų ir specialistų kvalifikacijos tobulinimą, vykdyti saugaus elgesio vandenyje ir plaukimo pamokas mokiniais, remontuoti ir pritaikyti mokymui plaukti bei neįgaliųjų reikmėms baseinus ir atvirus vandens telkinius, vykdyti plaukimą populiariausius renginius. Pasaulinės sveikatos organizacijos duomenimis, skendimas yra viena dažniausiai pasitaikančių mirties ar negalumo priežasčių pasaulyje, o Lietuvoje per 1970-2000 m. 30.78% vaikų ir 16.37% paauglių (15-19 m.) mirčių priežastis buvo skendimai. Atlikta skendimo priežasčių analizė atskleidė pagrindinę nelaimingų atsitikimų vandenyje priežastį – nemokėjimą plaukti (dėl šios priežasties žūsta apie 40% žmonių).

LAISVA ŽINIASKLAIDA

Tarptautinės organizacijos “Reporteriai be sienų” tyrimo rezultatai rodo, kad pasauliniame vertinime šiemet Lietuva su Čekija, Olandija ir Portugalija dalijasi 16 vietą. Prieš metus Lietuva buvo 23-ioje vietoje, o užpernai Lietuvai skirta 27-oji vieta. Tyrimo duomenimis, Lietuvos žurnalistai turi didesnę spaudos laisvę nei vokiečiai, britai ar prancūzai, bet mažesnę nei kolegų kitose Baltijos šalyse. Didžiausia spaudos laisvė didžiausiai Islandijos, Norvegijos ir Liuksemburgo žurnalistai. Nedaug atsilieka Estija, atsidūrusi 4-oje vietoje. Kiek aukščiau nei Lietuva yra įsitvirtinusi ir kaimyninė Latvija – ji dalijasi 7-12 vietas. Iš viso vertintos 173 valstybės. Į pirmąsias 50 vietų pateko visos Europos sąjungos (ES) valstybės, išskyrus Bulgariją (59 vieta). Tyrimo autorių teigimu, bulgarai žurnalistai dažnai sulaukia fizinio smurto. Rusija toliau lieka lentelės pabaigoje. Jai skirta 141-oji vieta. Tyrimo autoriai atkreipia dėmesį, kad Rusijoje žurnalistų žudikai dažnai išvengia atsakomybės, trūksta spaudos įvairovės. Blogiausia padėtis yra Eritrejoje, Šiaurės Korėjoje ir Turkmenistane. Sudarant vertinimą, atsižvelgta į tokius veiksnius, kaip elgesys su žurnalistais, žodžio ir informacijos laisvės lygis, žiniasklaidos savininkų įtaka ir pan. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Vasagos lietuvių “Šiluvos Marijos” maldos grupelė

Ntr. E. Namikienės

Urugvajus

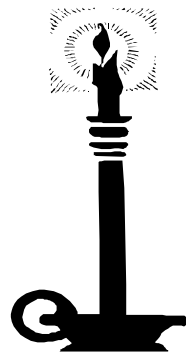
Rugsėjo 27 d. Urugvajaus lietuvių bendruomenės nariai susirinko ant Kalno (Montevideo mieste). Tėn ULB pirm. Roberto Ibarra Veta paminėjo susitikimo tikslą: paremti Mažųjų svajotojų klubą ir Juliuko fondo iniciatyvą. Ne tik lietuviai, bet ir vietiniai susirinko, nes dieną prieš paskelbėme apie tai visame priemiestyje per garsiakalbius, kviečiant visus vaikus dalyvauti su savo aitvarais.

Urugvajaus lietuviai išstatė meno kūrinius kun. Jonui Giedriui prisiminti. Nuo spalio 17 d. iki 19 d. vyko meno ir rankdarbių paroda, Urugvajaus Liet. kultūros draugijos patalpose. Tikslas buvo paminėti ir pagerbti kun. Joną Giedrį, nes spalio 31 d. bus 10 metų nuo jo mirties. “Padre Juan”, kaip mes jį vadindavome, daug dirbo išlaikant lietuvių Urugvajuje, ypač tarp jaunimo ir vaikų. Buvo ir mūsų švyturys siekiant mūsų vienybės. Parodos atidarymas įvyko spalio 17, šeštadienį; spalio 18 d. dirbo rankdarbių būrelis (vaikams ir suaugusiems) ir buvo rodomas filmas. Spalio 19, sekmadienį, 4 v.p.p. Mišios buvo aukojamos “Nuestra Senora de Fatima” portugalų ir belgų šventovėje. Parodos uždaryme meninę programą atliko šokių grupės “Ažuolynas” ir “Rintukai”. **Lapkričio 16 d.** organizuojama visos dienos ekskursija.

Gruodžio 13 d., 9 v.v. – Kūčios.

Norintys gauti žinių elektroniniu paštu prašomi kreiptis el.pašto adresu albertok.uruguay@gmail.com. Galite atsiųsti taip pat pašto ir el. adresus asmenų, kuriems šios žinios būtų įdomios. Laukiame žinučių ir straipsnių. **Inf.**

Šiais metais Montrealio lietuviška radijo valandėlė žengia į savo gyvavimo 45-ąsias metus. Ją galima girdėti visame pasaulyje kiekvieną antradienį per internetą www.cfmb.ca. Rytų Kanadoje, JAV ir Floridoj ji girdima 11 v.v., Vakarų Kanadoje ir JAV 9 v.v., Lietuvoje 7 v. ryto. **L.S.**

Vėlinės

*Metai – dienos, tarsi smėlis saujoj.
Kad ir stipriai mes spaudžiam
Jis vis byra ir byra...
Ir vienas Dievas težino kada nukrinta
Paskutinysis jo grūdelis.*

*Užverčiame savo gyvenimo paskutinį lapą –
Sudie, aš išeinu...
Kiek daug iš mūsų amžinybėn išėjo.
Tėviškėn sugrįžti norėjo – bet nesuspėjo.
Svetimi kapai priglaudė juos visus.*

*Nepamiršome mes jūsų. Lankom kapus,
Sodiname gėles ir puošiame kapo vietas.
Šį tylų ir liūdną Vėlinių vakarą
Dėgsime žvakutes ant kiekvieno kapo.*

*Širdyse būsime kartu su tais
Kurių ranką pasiekti mes nebegalime.
Amžiną atilsį duok mirusiems, Viešpatie
Ir amžinoji šviesa tegul jiems šviečia.
Ilsėkitės Viešpaties ramybėj.*

ONA ADOMAVIČIUS, Cape Cod, MA, 2008 m.

Sudbury, ON

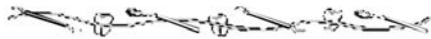
RUDEINIS SUSIKAUPIMAS Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje lapkričio 8, šeštadienį. Išpažinčių bus klausoma 2.30 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves kun. Vytautas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, ON

RUDEINIS SUSIKAUPIMAS Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje lapkričio 9, sekmadienį. Išpažinčių bus klausoma 2.30 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves kun. Vytautas Staškevičius.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ (“parking”)

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

Pamaldus vargonininkas Lavrenti Djintcharadze

1997 m. muz. komp. Aleksandras Stankevičius pasitraukė iš vargonininko pareigų Montrealio Aušros Vartų parapijoje. Klebonas kun. K. Ambrasas, SJ, surado vargonininką Lavrenti Djintcharadze, kuris perėmė vargonininko pareigas. Lavrenti gruzinas, gimęs Gruzijoje, baigęs muzikos konservatoriją Gruzijos sostinėje Tbilisi, kur mokėsi skambinti pianinu, groti fleita ir prancūziškuoju rageliu. Jis susidomėjo džiazu ir improvizacijos galimybėmis pianinui. Dėstė vėliau muziką Tbilisi universitete. Daugelį metų dirbo radijo ir televizijos stotyse su džiazu orkestru. Pamėgo gregorines bei lotyniškas giesmes, sakralinę muziką, studijavo ir vargonavimą. Gyvendamas Gruzijoje buvo aplankęs Lietuvą 3 kartus. Į Kanadą atvyko 1990 m. ir 1994 m. buvo Montrealio Šv. Patriko bazilikos muzikinis direktorius.

1997 m. pradėjo dirbti Aušros Vartų parapijoje. Nepažinodamas lietuviškų giesmių dirbo su choro koordinatoriumi Antanu J. Mickumi, kuris parinkdavo giesmes bei dainas. Kas sekmadienį jis vargonavo ir dirigavo chorui, su choru dalyvaudavo laidotuvsė, vestuvėse ir iškilmsė, daug kartų, per Vasario 16-osios minėjimus, Kariuomenės šventes, kun. J. Aranauskos, SJ, išleistuvėse, parapijos 50 metų sukakties minėjime bei kitose šventovėse. Jis dirbo ir su kitais muzikais kaip komp. A. Stankevičium, muz.

Su buvusiu vargonininku: stovi iš k. sol. Antanas Keblys, muz. komp. Aleksandras Stankevičius, sol. Gina Čapkauskienė; sėdi: muz. komp. Lavrenti Djintcharadze, muz. Madelaine Roch; apačioj: Lavrenti su savo dukra dirigente Anna Djintcharadze. Nuotrauka daryta 1998 m. prie vargonų Aušros Vartų šventovėje

Manuel Blais, varg. Yoonsil Song, su savo žmona Izabela, pianiste ir dukra varg. Anna, su jaunais muzikais dr. Donaldu Doell, ir Juozu Domarku, akompanuodavo solistams A. Kebliui, Ginai Čap-

kauskienei, A. Kiaušaitėi, L. Turūtaitei, E. Grumbinienei ir kitiems.

Dirbo 2 metus su vienetu "Aušra" ir porą kartų su vyrų oktetu. Lavrenti dalyvavo kompaktiniame diske (CD) *Aušros Vartų parapija gieda*, dirigavo chorui ir vienetui "Aušra", taip pat ir diske *Kanados lietuviai*. Jis yra atlikęs porą koncertų parapijos salėje su savo džiazu ansambliu. Būdamas pamaldus repetitijas vedavo su malda – prieš ir po. Mokėjo lietuvių kalba daug maldų, yra parašęs giesmių ir dainų chorui, buvo puikus vargonininkas. Vienas iš gražiausių pasirodymų su choru buvo per Tautybių Mišias, Šv. Juozapo bazilikoje 2001 metais. Šios Mišios buvo transliuojamos per "Radio-Canada" (CBC) televizijos tinklą. Parapija ir choras praranda puikų muziką bei vargonininką, kuris dirbo lietuvių telkinyje. Po 11 metų muz. A. Stankevičius sugrįžta į parapiją ir perima Lavrenti pareigas. Sėkmės Lavrenti kur jis dirbs. Choras ir parapija lieka labai dėkingi jam. **AJM**

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

A.a. kun. Jonas Juozapaitis, buvęs ilgametis Ziono lietuvių evangelikų parapijos Čikagoje klebonas, 79 m. amžiaus, mirė rugpjūčio 25 d. Orland Park vietovėje, IL. Velionis gimė 1929 m. Kilpinių kaime, Šilalės parapijoje. Pradžios ir vidurinį mokslą baigė Vokietijoje. 1950 m. su tėvais atvyko į JAV-bes. Čia J. Juozapaitis, baigęs dvejų metų karinę tarnybą pradėjo studijuoti Illinois universitete, Čikagoje ir toliau studijas tęsė Western New Mexico universitete, Silver City, ir Luther College, Decorah, Iowa, išgydamas bakalauro laipsnį. Jis 1958 m. įstojo į Concordia teologijos seminariją, Springfield, IL, ją 1961 m. baigęs buvo išventintas kunigu. Kun. J. Juozapaitis darbavosi įvairiose evangelikų liuteronų parapijose, 1972 m. buvo paskirtas Ziono lietuvių evangelikų parapijos klebonu. Šiose pareigose išbuvo 30 metų, iki išėjimo į pensiją. Jis taipgi buvo Missouri sinodo liuteronų apylinkės dekanu. Nuo 1986 m. iki 1991 m. ėjo ir vyskupo pareigas. Taipgi buvo ilgametis BALFo vicepirmininkas. Daug prisidėjo padėdamas evangelikams Lietuvoje po nepriklausomybės atgavimo. 1958 m. vedė Erną Česnaitę ir susilaukė sūnaus bei dukters. Velionis palaidotas iš Trinity liuteronų šventovės, Tinley Park, IL, Betanijos kapinėse. Velionies netektį išgyvena žmona, sūnus bei duktė su šeimomis, giminės, artimieji ir parapijiečiai.

Karaliaučiaus kraštas

Lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojai rugsėjo 12 d. buvo susirinkę į tradicinę konferenciją Tilžėje, skirtą mokslo metų pradžiai. Joje dalyvavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės, Karaliaučiaus srities ministerijos, socialinės ir pedagoginės kolegijos Įsruityje, Mažosios Lietuvos fondo bei Marijampolės atstovai. Pradžioje visus maloniai nuteikė Tilžės darželio "Šaltinėlis" mažieji, kurie šoko, dainavo ir sakė eilėraščius. Sveikino Karaliaučiaus srities švietimo ministerijos atstovas Vladislav Burdeinyj, taipgi padėkodamas Lietuvos tautinių mažumų ir išeivijos departamentui ir Mažosios Lietuvos fondui už teikiamą finansinę paramą. Karaliaučiaus srities socialinės ir pedagoginės kolegijos direktorius Jurij Komarnickij sveikinime išreiškė padėką už kasmet kolegijoje rengiamą lietuvių kalbos olimpiadą. Mažosios Lietuvos fondo atstovė Rūta Mačiūnienė lin-

kėjo, kad moksleiviai išmokytų kalbėti lietuviškai. Violeta Raulynaitė perdavė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinio direktoriaus Antano Petrausko sveikinimus.

Karaliaučiaus lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininkas Aleksas Bartnikas apžvelgė praėjusių metų veiklą ir kalbėjo apie šių mokslo metų užmojus. Dainava Žemgulienė, Lietuvos švietimo ministerijos atstovė, pažymėjo, kad šiais mokslo metais pasaulyje veikia 191 lietuviška įstaiga ir lietuvių kalbos mokosi 7400 mokinių. Karaliaučiaus krašte veikia 26 lietuvių švietimo įstaigos su 915 mokinių. Ragainės antrosios vidurinės mokyklos mokytoja Loreta Chasijeva dalijosi žiniomis apie savo mokyklą. Šioje mokykloje darbuojasi keturios lietuvių kalbos mokytojos. Mokiniai, besimokantys lietuviškai, dalyvauja mokyklos renginiuose, švenčia Lietuvos tautines šventes, mokykla bendrauja su Šiaulių "Saulėtekio" vidurine mokykla. Svečiams ir kai kuriems mokytojams buvo įteikti Karaliaučiaus krašto lietuvių mokytojų draugijos padėkos raštai. Kelionės išlaidas mokytojams kaip visada apmokėjo Mažosios Lietuvos fondas. Po oficialios dalies visi dalyvavo nuotaikingame koncerte.

Australija

Geelongo LB apylinkės metinis susirinkimas įvyko rugpjūčio 24 d. Lietuvių Namų patalpose. Jam pirmininkavo valdybos pirm. Stasys Šutas, sekretoriavo Kaja Starinskas. Pirmininkas, pasveikinęs susirinkusius, paprašė tylos minute pagerbti mirusius bendruomenės narius. Praėjusio susirinkimo protokolą skaitė Kaja Starinskas. Pirm. S. Šutas savo pranešime suminėjo atliktus darbus. Surengtos Lietuvos nepriklausomybės ir Motinos dienos šventės. Nemažai bendruomenės narių dalyvavo Melburne surengtame Gedulo ir vilties minėjime. Buvo suruoštas ir kalėdinis renginys, dalyvauta etninių grupių festivalyje. Ižd. Jonas Obeliūnas pasidžiaugė, kad praėjusieji metai buvo sėkmingi – turėta daugiau pajamų nei išlaidų. Revizijos komisijos pranešimą padarė Irena Luscombe. Taipgi pranešimus padarė ir organizacijų vadovai ar jų atstovai: choro "Viltis" – Stasė Lipšienė, tautinių šokių grupės – Ruth Cusack, etninių grupių atstovė – Danutė Raftery, skautų "Židinio" – Liudvikas Bungarda. Susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po to pasivažišta užkandžiais ir kava. **JA**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 59 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd.pal.čekių sąsk. iki .0.75%
santaupas 1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 2.00%
180 dienų indėlius 2.25%
1 m. term. indėlius 2.85%
2 m. term. indėlius 3.35%
3 m. term. indėlius 3.80%
4 m. term. indėlius 4.00%
5 m. term. indėlius 4.10%
RRSP ir RRIF
(Variable) 1.00%
1 m. ind. 2.85%
2 m. ind. 3.35%
3 m. ind. 3.80%
4 m. ind. 4.00%
5 m. ind. 4.10%

PASKOLAS
Asmeninės nuo 6.15%
nekiln. turto 1 m. 6.15%

• **Nemokami čekių sąskaitų
apmokėjimai**

• **Narių santaupos**
apdraustos TALKOS
atsargos kapitalu
3 mln. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000.00
sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

SP
PAU
STUVE

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo
ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Martynas Jankus – Mažosios Lietuvos patriarchas

IEVA ADOMAVIČIENĖ

Šių metų rugsėjo mėnesio 25-27 dienomis Vilniuje, Šilutėje – Bitėnuose įvyko plati tarptautinė konferencija, skirta Martyno Jankaus 150-mečiui. Dalyvavo mokslininkai iš kaimyninių šalių, per kurias devynioliktojo šimt. viduryje ėmė persiristi tautinio atgimimo ir sąjūdžių banga, paliesdama atskiras šalis vienodai ir skirtingai. Tikimasi, kad toks mokslo renginys paskatino kultūrinio paveldo tyrimus, o įvairiapusiškas Martyno Jankaus asmenybės ir veiklos įvertinimas atgimimo laikotarpio šviesoje bus puikus perspektyvinis poveikis spaudos ryšių ir tradicijų atodangai. M. Jankaus leidyklos ir spaustuvės archyvas yra vertingas palikimas mokslui. Didžioji archyvo dalis laikoma Vilniaus universiteto bibliotekoje; nedidelė dalis š.m. gegužės mėnesį netikėtai rasta ardant medinio namo stogą Kaune. Pirmą kartą užduotis po konferencijos būtų mokslinės Martyno Jankaus monografijos išleidimas, spaudos ir svarbiausių rankraščių paskelbimas.

Kaip išeivijoje prisimenamas Mažosios Lietuvos patriarchas šiais jubiliejiniais metais? Kanados lietuvių bendruomenės renginių kalendoriuje nepastebėjau atitinkamo minėjimo skelbimo. Toronte ilgus metus turėjome savo tarpatriarcho dukrą Elžę, kuri 1951 m. su akluoju broliu Kristupu atvyko į Kanadą. Kiek apsipratusi naujoje gyvenvietėje, Elzė stengėsi ir sugebėjo sukurti simbolinę Bitėnų aplinką, neleido Bitėnų ir Rambyno židiniams užgesti, a.a. “tėtaičio” atminimui nugrimsti užuomarštin. 1985 m., Elzei Jankutei mirus, dingo simbolinė Bitėnų-Rambyno idilija. Memorialinės vertės raštai ir medžiaginiai palikimai atiduoti Kanados lietuvių muziejui/archyvui, o jų maža dalis yra Klaipėdos universiteto bibliotekoje – a.a. A. Lymanto persiustame archyve. Elzė palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, šalia anksčiau čia amžinam poilsui atgulusių brolio Kristupo, seserų Edės ir Urtės. Standartinė kapų priežiūra apmokėta daugeliui metų į priekį.

Šeimos noras išleisti knygą apie tėvelį išsipildė, kai 1967 m. pasirodė torontiečio žurnalisto P. Alšėno monografija *Martynas Jankus, Mažosios Lietuvos patriarchas*, kurioje atsispindi ilgo gyvenimo kūriniai to savito Mažosios Lietuvos tautinio veikėjo, kuriam buvo pastatytas paminklas Karo muziejaus sodelyje (naciai 1941 m. jį nugriovė), kuriam įteiktas Gedimino ordinas, Šalių žvaigždė, suteiktas Mažosios Lietuvos patriarcho vardas, kurį net Italijos karalius apdovanojo ordinu ir kurio, senatvėję pasitrau-

kus iš aktyvios visuomeninės veiklos, dėkinga tauta nepamiršo, bet jį, gyvenantį Rambyno kalno papėdėje, pavieniai, di-

Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto medalis (kairėje), įsteigtas 1936 m. Dešinėje – Vyriausiojo Mažosios Lietuvos gelbėjimo komiteto pirmininkas Martynas Jankus, 1923 m.

deliais ir mažesniais būriais lankydavo, kuris vien savo lietuvininkiška išvaizda kiekvieną mistiškai nuteikdavo. Monografija nėra mokslinio pobūdžio, nes pagrindiniai šaltiniai, ypač ankstyvesniam laikotarpiui, pavaizduoti, likę Lietuvoje, tuo metu išeiviams neprieinami. Redaktorius kruopščiai rinko medžiagą savo knygai, kviesdamas ir kitus tautiečius talkon. Vienon vieton sukaupia išmėtyta medžiaga, mažiau ar daugiau susisteminta, ir sudaro monografijos turinį. Tai lyg ir aruodas medžiagos apie Martyną Janką ir Mažąją Lietuvą, su kuria glaudžiai susijęs visas Patriarcho gyvenimas.

Vertingi dukros Elzės prisiminimai apie “tėtaičio” sunkius išgyvenimus senatvėje – bėgimas iš Bitėnų nuo nacių 1939 m., prisiglaudimas Kaune, trumpas sugrįžimas į Bitėnus bei varginga bėglių dalis 1944 m. ligi paskutinės sustojimo vietos Husume, netoli Flensburgo, 1946 m. Flensburgo kapinėse Patriarchas palaidotas. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, palaikai iškilmingai perlaidoti tėviškės kapinėse.

Kuo iš tikrųjų garsus buvo Jankus? Šitokią klausimą kėlė vienas bičiulių Martyno Jankaus monografijos redaktoriui P. Alšėnui, kai pastarasis pradėjo telkti gausią medžiagą minėtam leidiniui. Redaktorius turėjo prisipažinti, kad nelengva į tą klausimą atsakyti, nes jeigu aptartume Janką iš kurio nors vieno siauresnio taško, pavyzdžiui, kaip kultūrininką, spaustuvininką, visuomenininką, sukilėlį, ar pagaliau rašytoją-kūrėją – jis nė vienoj srityj nebuvo ganėtinai iškilus ir garsus. Jankaus stiprybę sudaro atkaklios veiklos visuma, kas ir iškėlė jo garsą. Jis ėjo ir buvo visur, kur šaukė tuometiniai kultūriniai, visuomeniniai ir politiniai reikalai,

ėjo nesvyruodamas, nepalūždamas, nenustodamas vilties, nežiūrėdamas asmeniškų reikalų ir nesivaikiodamas tuš-

čios garbės, tik trokšdamas ir siekdamas, kartu su kitais idealistais, visiems lietuviams laisvės vienoj Nepriklausomoj Lietuvoj. Viršminėtiems teigimams paremti trumpai aptarkime spalvingą Jankaus gyvenimą keliais požūriais.

Martynas Jankus gimė 1858 m. Bitėnuose (tuomet Vokietijoje) neperturtingiausių ūkininkų šeimoje. Skaityti jį išmokė tėvai; motina ypatingą

Martynas Jankus su artimaisiais Bitėnuose, apie 1930 m.; Martynas Jankus Kaune, 1940 m.

dėmesį kreipė į tikybą, mokydama Merčiuką lietuviškų tikybinių giesmių. Dėl finansinių nepriteklių aukštesnės mokyklos lankyti negalėjo, tačiau būdamas gabus, pats lavinosi, skaitydamas įvairaus turinio knygas. Ypač mėgo istoriją ir tuo būdu sužinojo apie senovės Lietuvos galybę su garsiais valdovais. Meilę lietuvių darbui jaunam Martynui įkvėpė romantikas idealistas sukilėlis Vištelis-Višteiliauskas, kuris ragino susipratčius lietuvius dirbti, kovoti ir žadinti miegančius, siekti laisvos Nepriklausomos Lietuvos kartu su Mažąja Lietuva. Ir įsijungė jaunuolis į darbą. O žadinti buvo daug ką. Atminkime, kad vokiečiai jau keli šimtmečiai kai vykdė sistemingą germanizaciją, kuri ypač buvo suintensyvinama po 1871 m. laimėto karo su prancūzais. Tiesa, Prūsijoje buvo išleista pirmoji lietuviška knyga; valdžia įsteigė teologijos fakultetą prie Karaliaučiaus

universiteto ir davė stipendijas lietuviams studentams, kad Dievo žodį būtų galima skelbti lietuvių kalba.

Visa tai turėjo nepaprastos reikšmės lietuviškos raštijos raidai, tačiau tikrasis vokiečių tikslas tos lietuviškos spaudos buvo religijos priešdanga slopinti lietuvių Vokietijos imperijoje. Labai sėkmingas įrankis tam tikslui buvo žinomo kalbininko prof. Fridriko Kuršaičio redaguojamas *Keleivis*, kuris gyrė karalių ir vokiečius dvarininkus, smerkė lietuviškas dainas ir papročius kaip pagonystės liekanas, tuo subtiliai paveikdamas pamaldžius lietuvininkus išsižadėti savos prigimties. Pas jauną Martyną užžiebta meilė savo tautai jau nebeužgeso. Jis organizavo paskaitas, steigė organizacijas, rinko tautosaką ir pats kūrė eiles, daugiausia satyrinio pobūdžio.

Ieškodamas pigesnės spaustuvės savo folklorinei ir kitai medžiagai išleisti, Jankus 1883 m. susipažino su Jurgiu Mikšu, kuris buvo atsakingas *Aušros* redaktorius. Tarp dviejų jaunuolių užsimezgė nuširdūs ryšiai, pagrįsti bendru tautiniu interesu. Bet štai po ketvirto *Aušros* numerio Mikšas visą *Aušrą* liečiančią medžiagą persiunčia Jankui su trumpu priedu, kad bėda jį verčianti staiga emigruoti.

Pragoje, pasirašė atsakingu redaktoriumi, išpirko vekselius. Po kurio laiko Mikšas sugrįžęs iš emigracijos vėl perėmė *Aušros* redagavimą ligi jos sustojimo 1886 m.

Dr. Sauerveino paragintas, Jankus taip pat daug dirbo politinėj srityj. Dėjo daug pastangų, kad būtų priimtas lietuvis atstovas į vokiškąjį reichstagą. Suprasdamas savos spaudos reikšmę tokioj kovoje, Jankus įsigijo spaustuvę Ragainėj, vėliau Tilžėj, kur šalia kitų spaudinių leido *Varpą* ir *Ūkininką*. Spaustuvės davė tik nuostolių; reikėjo pasirūpinti medžiaga, ieškoti pirkėjų, priklausti knygnešius. Jeigu spauda gabenant per sieną pražūdavo, tai dingdavo ir užmokeskis. Kai jam spaustuvę iš varžytinių pardavė, jis įsigijo mažą spaustuvėlę Bitėnuose, bet ir ten dirbo su nuostoliu. Būtų ir savo ūkio netekęs, jeigu tėvas gelbėdamas nebūtų jo užrašęs vaikams. Persikėlęs su visa šeima į Klaipėdą, jis ir ten toliau tęsė nuostolingą spaudos darbą.

Jankaus ištvermę ir drąsą ypač išryškina jo vaidmuo Klaipėdos krašto prijungime prie Didžiosios Lietuvos. 1918 m. Jankus su kitais vienminčiais sudarė Mažosios Lietuvos tarybą, kuri Tilžėje lapkričio 30 d. pasirašė aktą, kuriuo pagal prezidento Wilsono tautų apsisprendimo teises, reikalavo Mažosios Lietuvos sujungimo su Didžiąja Lietuva. Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo karo pralaimėjusios Vokietijos ir laikinai pavestas prancūzų karinės igulos globai. Tačiau krašto likimas nebuvo aiškus. Vietiniai vokiečiai norėjo, kad jis taptų “freištatu” kaip Danzigas; lenkai kėsinosi įsitvirtinti Klaipėdoje. Diplomatinės derybos nieko gero nežadėjo, ir susirūpinę patriotai lietuviai su Jankumi priešakyje įsteigė Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komitetą, kurio uždavinys buvo parengti kraštą sukilimui, kuris turėjo įvykti klaipėdiečių vardu ir atsakomybe.

Darbo buvo daug. Jankus buvo komiteto pirmininkas ir jo parašas buvo pirmas visuose atsišaukimuose. Sukilimas pavyko; 1923 m. sausio 15 d. prancūzų prefektūra pasidavė sukilėliams. Sausio 19 d. Šilutės seimas priėmė deklaraciją, skelbiančią visam pasauliui, kad vietinių gyventojų atstovai vienbalsiai nutarė prisijungti prie Nepriklausomos Lietuvos respublikos autonominėmis teisėmis. Bet greit vėl dangus ėmė niauktis. Į Klaipėdą atplaukė sąjungininkų laivai su Nepaprasta komisija, kuri reikalavo, kad sukilėliai per tris valandas atiduotų ginklus ir išsiskirstytų.

Lietuviškų dainų popietė

Toronto Lietuvių Namų kultūros komisija visus kviečia į lietuviškų baladžių ir dainų popietę – koncertą. Lapkričio 16, sekmadienį, 3 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose koncertuos dainininkas Vytautas Šiškauskas.

Lietuvoje populiarius lyrinį dainų ir baladžių atlikėjas ir kūrėjas su dainavimu nesiskiria beveik visą savo gyvenimą. Vaikystėje, iš mamos paveldėjęs polinkį muzikai, dainavo garsiajame Vilniaus berniukų chore “Ažuoliukas”, kelerius metus lankė smuiko pamokas muzikos mokykloje. Pasirinkęs dainavimą, Vytautas labai pamažu laimėjo klausytojų dėmesį ir populiarumą, dainuodamas įvairiose pramoginės muzikos grupėse. Ne kartą gyvenime jam yra tekę atidėti koncertinę veiklą ir imtis kitų, paprasčiausių fizinių darbų užsidirbti pragyvenimui.

Bet po tokių pertraukų sugrįžus į sceną vis giliau ir įtaigiau skamba jo balsas, prasminesni ir nuoširdesni dainų žodžiai. Dainininkas pasirenka arba dažnai sukuria pats lyriškus dainų tekstus ir muziką.

Jis dainuoja apie tai, kas suprantama ir artima kiekvienam: apie jaunystės džiaugsmą, jos lūkesčius ir nusivylimus, nuoskaudas, apie gimtinės ir namų trauką, liūdesio ir džiaugsmo akimirkas, tikėjimą draugyste ir ištikimybe.

Vytautas dalyvauja Lietuvos televizijos konkursuose ir koncertuose. Yra dainavęs duetus su populiariosios muzikos veteranais

Vytautas Šiškauskas – lietuviškų dainų ir baladžių atlikėjas bei kūrėjas

Ntr. www.intervid.lt

S. Povilaičiu, O. Valiukevičiūte, B. Dambrauskaite, V. Malinausku. V. Šiškauskas koncertavo Čikagos ir kitų JAV miestų klausytojams.

Praėjusiais metais jo įrašytas dainų rinkinys *Nemigo naktį* pripažintas “Auksiniu disku”. Šiomet atlikėjas išleido kitą, ne mažiau populiarią garsaplokę *Ateina naktis*. Joje surinktos populiariausios Vytauto Šiškausko ankstesnės ir naujos dainos irgi sulaukė gero klausytojų įvertinimo. **Inf**

Anot dr. Gudaičio, paskutinio konsistorijos pirmininko, tos patriotinės kalbos Rambyne, chorų dainavimai, svečių pakili nuotaika, jų mažą būrelį tuomet paveikė ir teikė įkvėpimo organizuoti lietuvišką veiklą evangelikų parapijose. Tada ir gimė mintis įsteigti Ev. Liuteronų sąjungą. Jankus juos padrąsino tą sumanymą vykdyti ir žadėjo padėti, kiek tik galėsias.

Martyno Jankaus biustas (skulptorius Bernardas Bučas), pastatytas Kaune karo muziejaus sodelyje, 1938 m.; architektų Marijos ir Martyno Purvinų suprojektuotas medinis krikštas Martyno Jankaus kapui, 1993 m.

Ntrs. iš *MLE*

Sąjunga buvo įsteigta tais pačiais metais. Vienas jos statuto punktas buvo: palaikyti glaudžius santykius ir plėtoti bendradarbiavimą su Mažosios Lietuvos evangelikais.

Vieningas visų lietuvių darbas buvo Jankaus šūkis per visą jo gyvenimą. Kai Jankus 1926 m. lankėsi Amerikoje, a.a. kunigas Milukas žavėjosi jo gabumu palaikyti gerus santykius su visais lietuviais, be pažiūrų skirtumo.

Paliečiau paviršutiniškai tik keletą epizodų iš Martyno Jankaus gyvenimo ir veiklos. Jis tikrai vertas išsamios mokslinės monografijos!

Martynas Jankus ...

Atkelta iš 8-to psl.

Pirmininkaudamas posėdžiui, kuriame buvo svarstomas ultimatumas, Jankus pasižymėjo nepaprasta drąsa ir orumu. Ne vienas iš jo draugų klaipėdiečių paliko posėdį, bardami jį, kam jis šitą košę užviręs ir visus į bėdą įtraukęs. Nors ir labai skaudu buvo tokius priekaištus iš savųjų išgirsti, Jankus nesusvyravo, bet ir toliau suteikė Lietuvos vyriausybei tą skydą, kuris ją įgalino diplomatinėje plotmėje ginti sukilimo vaisius ir kovoti už Klaipėdos krašto formalų prijungimą prie Didžiosios Lietuvos. Anot sukilėlių vado Jono Budrio, jeigu Jankus būtų irgi susvyravęs, tai sukilimas būtų žluges.

Martynui Jankui dažnai priskiriamas bedievio vardas. Išsikalbėjus su dukra Elze, atrodo, kad tokiam epitetui nėra pagrindo. Ligi Pirmojo pasaulinio karo pradžios jų namuose vykdavo maldos susirinkimai. Tėtaitis mėgdavęs Bibliją skaityti ir ją ne vieną kartą yra perskaitęs. Tiesa, su kunigais, kurie beveik be išimties buvo vokiško nusistatymo ir aktyvūs lietuvybės naikintojai, jis bendros kalbos nerado. Tuometinės oficialios liuteronų bažnyčios akyse vien puoselėjimas lietuviškų dainų, papročių ir vaidinimų nesiderino su padoraus krikščionio gyvenimu. Kai duktė Elzė, mamytei mirus, nuėjo pas kunigą susitarti dėl laidojimo, tai pirmas kunigo klausimas buvo – ar tavo tėvas jau atsivertė? Iš tikrųjų Jankui rūpėjo lietuviai evangelikai ir jų švietimas. Jis atspausdino, greičiausiai su nuostoliais, apie 36 knygeles gotiškėmis raidėmis, skirtas evangelikams. Kai 1923 m. per Jonines į iškilmes Rambyno kalne atvyko studentas Kristupas Gudaitis su dar 3 evangelikais jaunuoliais iš Didžiosios Lietuvos, Jankus su ypatingu nuoširdumu juos priėmė ir nusivedęs į savo ūkį juos vaišino.

Pareini...

A.a. Nijoliukei

Pareini,

Iš tylos pareini,

Amžina

Amžinybės kely...

Išdalinus

Save,

Sugrįžti,

Pareini...

Pražydek

Baltu žiedu obels,

Kai laukai

Rudenėja apsunke,

Tavo meilė

Širdin pasibels,

Nušvis mūsų valandos

Sunkios...

Pražydek

Gerumu amžina

Po Aukščiausio

Palaima šviesia,

Nušvitimo,

Šviesos valanda,

Žemelėje –

Kelio Tiesa...

VALERIJA

VILČINSKIENĖ

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Jono Švedo, kompozitoriaus, profesorius, lietuvių liaudies instrumentų atgimimo pradininko, dainų ir šokių ansamblio “Lietuva” steigėjas, tautinės muzikos puoselėtojas gimimo 100-metį spalio 7-11 dienomis Vilniuje atšventė Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Lietuvių liaudies instrumentų ir akordeono katedra bei Lietuvių liaudies instrumentinės muzikos draugija “Kanklės”. Šiam jubiliejui skirti renginiai įvyko ir Panevėžyje, Šiauliuose, Klaipėdoje bei Kaune. Ta proga buvo pristatytas leidinys *Tautos skambesiai* bei Algirdo Vyžinto knyga *Naujas žvilgsnis į J. Švedo veiklą*.

Pagrindiniai 100-mečio renginiai Vilniuje prasidėjo spalio 7 d. koncertu Šv. Kotrynos šventovėje, kuriame dalyvavo tarptautinių konkursų laureatai, grojantys lietuvių ir kitų tautų styginiais ir pučiamaisiais liaudies instrumentais, bei Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras. Lietuvos muzikos ir teatro akademija spalio 9 d. surengė tarptautinę mokslinę konferenciją *Liaudies muzikos instrumentai ir jais atliekama muzika: tradicija bei dabartis*, kurioje dalyvavo Latvijos, Estijos, Suomijos, Rusijos, Gudijos, Ukrainos ir Lietuvos aukštųjų muzikos mokyklų pedagogai bei mokslininkai. Tos pačios dienos vakarą ten pat vyko iškilmingas minėjimas ir koncertas, kuriame dalyvavo akademijos liaudies instrumentų orkestras ir mišrus choras, kanklių trio “Aušrinė”, Valsybinis dainų ir šokių ansamblis “Lietuva”, liaudies instrumentų ansamblis “Vaivora” ir solistai.

Legendinio dainų ir šokių ansamblio “Lietuva” steigėjas ir ilgametis jo vadovas, J. Švedas gimė 1908 m. spalio 9 d. Liepojoje. 1924-1929 m. mokėsi Klaipėdos konservatorijoje, joje dėstė trombono ir mušamųjų instrumentų specialybes. Konservatoriją uždarius, 1930-1940 m. dirbo muzikos mokytoju, dėstė Kauno konservatorijoje, grojo Kauno valstybės teatro ir radijo simfoniniuose orkestruose. 1940 m. jam buvo pasiūlyta įsteigti ir vadovauti ansamblui “Lietuva”, su kuriuo iki 1962 m. parengė 24 programas, sukūrė daugybę ir šiandien skambančių melodinių kūrinių liaudies instrumentams, dainų, kompozicijų kanklių ansamblui ir liaudies instrumentų orkestrui. Nuo 1945 m. dėstė Lietuvos konservatorijoje, buvo Liaudies instrumentų katedros įsteigėjas ir ilgametis vedėjas, nuo 1967 m. – profesorius. J. Švedas mirė 1971 m. spalio 15 d., palaidotas Vilniuje.

Filmas “Lietuva – didelė

maža šalis” Portugalijos Barcelo mieste įvykusiame tarptautiniame turizmo filmų festivalyje buvo apdovanosas *Auksiniu gaidžiu* už kūrybiškumą. Beveik šešių minučių trukmės Lino Augučio režisuotame filme vaidina Gyčio Ivanausko teatro aktoriai. Rodoma turistų kelionė po Lietuvą, kurios metu jis susipažįsta su lietuviška kultūra, žmonėmis ir jų įpročiais. Filmas buvo kuriamas studijoje pasitelkiant tik dekoracijas ir vaizdo projekcijas, kuriose buvo rodomi lietuviški vaizdai. Festivalyje buvo per keturias dienas parodyti 74 filmai iš 26 pasaulio valstybių.

Lietuva festivalyje dalyvavo kaip garbės dalyvė. Specialios programos apie Lietuvą metu buvo pristatyta Lietuvos istorija, 2009 m. Europos kultūros sostinės projektas, Žemės ūkio ministerijos pranešimas apie kaimo turizmą. Lietuvos ambasados Portugalijoje iniciatyva buvo surengta gintaro ir tautodailės dirbinių paroda, svečiai vaišinami lietuviškais valgiais.

Lietuvos literatūros vertėjų sąjungos sudarytos vertinimo komisijos šių metų Šv. Jeronimo premijas paskyrė Ramutei Ramunienei – už ilgametį vertėjų ugdymą ir iškilus prancūzų klasikos vertimus į lietuvių kalbą – ir Talridui Rullui – už lietuvių literatūros vertimus į latvių kalbą. Premijos buvo įteiktos rugsėjo 30 dieną, minint Tarptautinę vertėjų dieną, šv. Jeronimo (347-420), bibliją į lotynų kalbą išvertusio ir tapusio vertėjų globėju, mirties dieną.

Ramutė Ramunienė gimė 1918 metais. Studijavo prancūzų kalbą ir literatūrą Vytauto Didžiojo ir Grenoblio universitetuose. Dirbo prancūzų kalbos mokytoja Panevėžio mergaičių gimnazijoje, 1944 m. buvo pakviesta į Vilniaus valstybinį universitetą, prancūzų kalbos katedrą, kurioje dirbo iki 1974 m. Nuo 1957 m. išvertė beveik 50 knygų. 1997 m. buvo apdovanota Prancūzų Garbės Legiono ordinu.

Talridas Rullis gimė 1940 m. Ventspilyje. 1959-1964 m. Latvijos valstybiniame universitete studijavo latvių kalbą ir literatūrą, 1969-1974 m. – žurnalistiką. Dirbo žurnalistu ir redaktoriumi. Nuo 1962 m. vertė iš rusų, gudų ir ukrainiečių kalbų, o nuo 1991 m. vertė iš lietuvių kalbos. Jo verstų lietuvių rašytojų sąrašas išpūdingas: Kazys Saja, Vincas Pietaris, Jurga Ivanauskaitė, Rjčardas Gavelis, Rimantas Šavelis, Saulius T. Kondrotas, Antanas Škėma, Jurgis Jankus, Jonas Mekas, Romualdas Granauskas, Petras Dirgėla ir kt. **GK**

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816
Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: ketvirtad. nuo 12 v.d. iki 7 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 87 milijonus dolerių

MOKA UŽ: 90-179 d. term. ind. ....1.50% 180-364 d. term. ind. ....1.50% 1 metų term. indėlius ....2.00% 2 metų term. indėlius ....2.50% 3 metų term. indėlius ....2.85% 4 metų term. indėlius ....3.10% 5 metų term. indėlius ....3.25% 1 metų “cashable” GIC ....2.50% 1 metų GIC-met. palūk. ....2.75% 2 metų GIC-met. palūk. ....3.25% 3 metų GIC-met. palūk. ....3.75% 4 metų GIC-met. palūk. ....4.10% 5 metų GIC-met. palūk. ....4.25% RRSP, RRIF “Variable” ....1.50% RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .3.50% RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .3.85% RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .4.25% RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .4.50% RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .4.60% Taupomąją sąskaitą ....0.10% Kasd. pal. čekių sąsk. iki ...0.10% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. ....0.10% Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 2.25%	IMA UŽ: Asmenines paskolas nuo .....6.25% Sutarties paskolas nuo .....6.25% Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu 1 metų .....5.60% 2 metų .....5.70% 3 metų .....5.80% 4 metų .....6.10% 5 metų .....6.30% Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų ...5.25% Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ ir GRYNŲ PINIGŲ
NAUDOKITĖS “INTERAC-PLUS” KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

YPATINGŲ NUOŠIMČIŲ INDĖLIAI*

(SPECIAL GIC*)

NEŠA SUDĖTINES PALŪKANAS:

(COMPOUNDED YIELD)

	SUDĖTINIŲ PALŪKANŲ PLAUKA	
1 METŲ	4.00%	4.00%
2 METŲ	4.10%	4.18%
3 METŲ	4.25%	4.43%
4 METŲ	4.50%	4.81%
5 METŲ	4.60%	5.04%

COMPOUNDED INTEREST

*metų pabaigoje nemokama papildomų palūkanų

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS
įsteigė universiteto ir kolegijos studentams stipendijų fondą ir šiais metais paskyrė 9 stipendijas. Vieną stipendiją 1500 dol. vertės ir devynias 1000 dol.

1,500 dol. stipendija paskirta Tomui Krakowski
Po 1,000 dol.:
Viktorijai Henderson, Julijai Prajza, Viktorijai Stončius, Angelai Duz, Einarui Jokubauskui, Astai Jokubauskas, Arui Rusliui, Aleksandrai Valaitis.

Įvertindamas kiekvieną stipendijų prašymą, Stipendijų fondo komitetas atsižvelgė į studento pasiekimus moksle, dalyvavimą bendruomenės gyvenime ir kiek stropumo buvo įdėta ruošiant jį. Stipendijų fondo komitetas savo rekomendacijas pateikia kredito kooperatyvo valdybai, kuri daro galutinę sprendimą, kam reikėtų paskirti stipendijas.

Stipendijų fondo komitetas:
pirm. Marius Rusinas, sekr. Rita Norvaiša,
nariai – dr. Č. Jonys, kun. Vytautas Staškevičius
ir Vytautas Bireta

SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Draudžiami plastmasiniai buteliukai

Kanada pirmoji iš pasaulio valstybių nutarė uždrausti plastmasinius buteliukus kūdikiams. Jų gamybai naudojama plastmasė su *bisphenol A* (toliau tekste BPA) pagal paskutinius mokslininkų tyrimus gali būti kenksminga kūdikių sveikatai.

Šildant plastmasiniuose indeliuose maistą BPA kartu su pienu patenka į kūdikių organizmą. Mokslininkai nustatė, kad jis veikia žmonių, ypač moterų, hormonų sistemą. Šis chemikalas gali negrįžtamai pakenkti jų vaisingumui, būti kitų ligų priežastimi. Įstatymas draudžia gaminti, prekiauti ir reklamuoti gaminius su BPA, importuoti taip pat. Draudimas įsigalioja po 6 mėn. po įstatymo paskelbimo. Daugelis prekybininkų jau anksčiau, po pirmojo išspėjimo, pašalino plastmasinius buteliukus iš prekybos, pakeisdami juos stikliniais. JAV siūloma savanoriškai išimti iš prekybos buteliukus. Europos valstybės taip pat riboja šio cheminio junginio kiekį, gaminant buitinius reikmenis.

BPA yra daugelyje plastmasinių gaminių, naudojamų mūsų buityje. Maisto saugojimui skirti indai, netgi maisto skardinės paprastai iš vidaus padengiamos plastmasine plėvele, turinčia BPA. Tačiau šiuose gaminiuose jo kiekis yra palyginti nedidelis, tokiuose induose maistas paprastai nešildomas. Plastmasę gaminančioms verslovėms siūloma kiek galima vengti šio cheminio darinio, darančio gaminių patvaresniu, nedūžtamam arba bent jau mažinti jo kiekį.

Dar tiriama kito cheminio junginio *phthalates* įtaka žmogaus sveikatai. Šis cheminis darinys, žymimas ant gaminio pakuotės įvairiais sutartiniais ženklais (DBP, DEP, DMP, BBP ir kt), kartais visai nenurodomas, naudojamas daugelyje buitinių gaminių, kūdikių žaislų – barškučių, žiedų gamybai. Vaikai mėgsta žaislus dėti į burną, kramtyti, čiulpti, tada ir gali chemikalai pakliūti į organizmą.

Phthalates daro plastmasę minkšta, pslankia, padeda skliti kvapams, juos išlaikyti ilgiau, todėl naudojami kosmetikos, dažų pramonei, oro gaivikliams ir kt. JAV ir Europos sąjungos valstybės riboja, o kai kurios valstijos draudžia naudoti šį darinį vaikams skirtuose gaminiuose.

Kanados sveikatos tarnyba siūlo vengti naudotis plastmasiniais dirbiniais, turinčiais *phthalates*, kol medikai ir mokslininkai tiria toliau. Plastmasės pramonei patarta savanoriškai atsisakyti šių darinių gamyboje, kurti naujas, sveikatai nekenksmingas technologijas.

Telefoninė alergija

Dar nežinoma, kaip nešiojamieji telefonai veikia mūsų sveikatą. Per dešimtmetį nelengva patikrinti, kokią įtaką jų skleidžiamos elektromagnetinės bangos turi mūsų kūnui, nes nėra ilgalaikių duomenų studijų. Tačiau mokslininkai ir sveikatos specialistai vieningai siūlo riboti vaikams telefonų naudojimo laiką iki keliolikos minučių per dieną – tik pačiais būtiniausiais atvejais, saugant juos nuo galimo poveikio.

Dabar jau atsiranda ir kita priežastis, kelianti susirūpinimą. Odos ir alergijų specialistai visame pasaulyje pastebėjo naują jų šaltinį – nešiojamuosius telefonus. Ne vienas ilgų ir dažnų pokalbių mėgėjas buvo priverstas ieškoti pagalbos pas gydytojus, pastebėjęs ausies ir skruosto išbėrimus, patinimus ir paraudimą. Gydytojai greitai pastebėjo, kad šie požymiai atsiranda ten, kur pokalbio metu laikomas

priglaustas telefonas. Neretai jų gamybai būna naudojamas nikelis, kuris yra alergiškas. Ilgesnį laiką ir dažnai glaudžiant telefoną prie skruosto ir ausies, suerzinama oda. Jie siūlo perkant telefonus pasiteirauti, ar jo gamybai naudojamas nikelis, kalbant nepriglausti prie odos, stengtis laikyti atokiau.

Kanada ketvirtoji valstybė pasaulyje pagal turimų nešiojamų telefonų kiekį ir pagal jų naudojimo laiką. Šias šiuolaikines ryšio priemones turi daugiau kaip 19 mln. kanadiečių (arti 80% visų gyventojų). Per mėnesį kiekvienas telefono savininkas vidutiniškai kalba 411 minučių. Šnekumu dvigubai lenkia amerikiečiai – 811 min., indai ir Hong Kongo gyventojai kalba 432 min.

Sveikata ir gerovė skaičiais

Įvairiose apklausose Kanados sveikatos apsauga yra vertinama gana neblogai ir kartais prieštaringai, priklausomai nuo vertinimo nuostatų.

Kanada ir pasaulis. Vadinamoji *Forbes* žurnalo studija, remdamasi Pasaulinės sveikatos organizacijos, Pasaulio Banko ir Jungtinių Tautų organizacijos duomenimis, įvertino 138

Kanados sveikatos apsaugos tarnybos ypač rūpinasi būsimųjų motinų ir kūdikių sveikata. Toronto Mount Sinai ligoninės akušerijos (obstetrics) komplikuoatų nėštumų skyriuje stebimos ir prižiūrimos būsimos mamos, jei gydytojai nustato kokia nors sveikatos problema. Jau treči metai šiame skyriuje dirba lietuvaitė Rūta Tumosaitė. Ji mokėsi katalikiškoje Toronto Michael Power vidurinėje mokykloje, baigė Toronto Aukštesniuosius lituanistinius kursus, vėliau studijavo bendruosius mokslus Toronto universitete. Rūta tęsė mokslus Ryerson universitete, įgydama registruotos medicinos sesers (RN) specialybę ir buvo pakviesta dirbti į Mount Sinai ligoninę

valstybių sveikatos apsaugos būklę. Buvo aptarta ir palyginta aplinkos tarša, švaraus vandens prieinamumas ir sanitarijos būklė, kūdikių mirtingumas, tuberkuliozės (TB) atvejų skaičius, gydytojų ir specialistų kiekis vienam tūkstančiui gyventojų, mityba, gyvenimo trukmė. Pagal šias sritis *Forbes* skelbia, kad Islandija ir Švedija geriausiai rūpinasi savo valstybių gyventojų sveikata. Šiose valstybėse švariausia aplinka ir sveikiausias oras (tai suprantama: jos yra supamos didelių vandens plotų, gausu miškų), mažiausias kūdikių mirtingumas, reti TB atvejai. Kanada šioje apklausoje yra 8-oje vietoje.

Didelę pažangą daro Rytų Europos valstybės, ypač Čekija, kurioje kūdikių mirtingumas vienas iš mažiausių pasaulyje, tačiau joje palyginti maža gyvenimo trukmė, yra sanitarijos problemų. Apklausos autoriai pažymi, kad Rytų Europos valstybėse sveikatos apsaugos gerinimo tempus spartina bendri Europos sąjungos sveikatos reikalavimai.

Kanados Londono Šiluvoje...

28 eilinis sekmadienis Kanados Londono Šiluvoje. Londoniečiai su svečiais iš Lietuvos kun. A. Kungiu, OFM

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Iš tiesų, tai buvo visiškai “neeilinis” sekmadienis. Tai buvo Kanados “Thanksgiving” – Kanadoje, Padėkos dienos išvakarėse...

Saulutė ridenosi rudeniop su pilna savo šiluma..., jautei lyg vasara niekad nesibaigs... nors buvo jau pasibaigusi. Nei debesėlio danguje, bet “eilinėms” sekmadienio pamaldoms dalyvių žymi trūkuma... Tik pusė, jei tiek... Na, – Padėkos diena – negi tik sau? Lyg būtų buvus reikalinga priminti visiems ta proga: “Saugokite, kol turite”. Nes vyskupas tvarkydamas “savo kiemą” gali visai teisiai... trintuku ištrinti. (Ir be trintuko Šiluvos Marijos šventovė, 1414 Dundas St. užrakinta nuo 2006).

Tai buvo neeilinis sekmadienis, nes trūkstant kunigų, Toronto keturiems-penkiems, Londono Šiluvą gelbstintiems jau trečius metus, kunigams turint žymius išpareigojimus net ne savo parapijiniuose namuose (šiukart 100 metų Šv. Jurgio parapijos jubiliejuje Rochester, NY, JAV), netikėtai, nelauktai šilto prasidedančio rudens “nusilenkime”

užsibaigusiai vasarai – staigmena! Londono Šiluvos Marijos Mišioms Mary Immaculate šventovėje – svečias, nematytas, negirdėtas kun. Astijus Kungys, OFM, Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas... su lazda, ir aiškiai šlubuojančia eisena, nors ir nesenas. Per greitumą susižeidęs...

Toli gražu, nešlubuojantis savo žodžiu, mintimis, dėmesiu į maldininkus. Tik veik “solistams” sugiedojus *Pulkim ant kelių*, svečias energingai pasveikinęs saujelę dalyvių, užjaučiančiai, tačiau padrašinančiai paminėjęs mus užklupusią savos Šiluvos Marijos šventovės netekties dalį, padėkodamas vardais paminėjo Mišioms patarnaujančius jaunuolius Simoną Grigėną ir Giedrių Naujokaitį. Neprasprūdo nepaminėtas kunigų neteklius, trūkumas. Visur... (jam šlubuojančiam, su lazda leidžiantis į 2½ val. kelionę viena kryptim iš Toronto pranciškonų Prisikėlimo parapijos, pavaduojant jos kunigus).

Pamokslas atitiko dienos Evangeliją – vestuves, jų drabužius ir nekviestai atsilankiusiam... būnant išskirtam... (neduok Dieve, kad netekty mums...). Komunijos suartėjimo

mo metu, kviečiant pasisveikinant atsipažinti, kun. Kungys šlubuodamas nuo altoriaus “suartėjo”, nepalikdamas nė vieno maldininkų... nepasveikinto, neatpažinto.

Nors nebuvo nei vargonų, nei choro, nei įspūdingų giesmių, šios “eilinės” Mišios pakėlė dalyvavusius į dvasios aukštumas. Tikėkim, taip ilgainiui. Popietės saulutei linkstant horizonto link, dar ilgokai lauke prie šventovės pasikalbėta visų dalyvių bendrame būryje ir padarytos kelios nuotraukos, palydint sloguojanti, šlubuojanti kun. A. Kungį sveikti, toliau svečiuotis Toronte.

O Šiluvos Marijos bendrijos Londone taryba atspariai toliau stiprina visų belikusių maldininkų dvasią ir ūpą ir vėl kviesdama priklausančius ir nepriklausančius Bendrijai svečius dalyvauti “Adventinėse vaišėse” lapkričio 30, Kristaus Karaliaus ukrainiečių parapijos salėje, 707 Nelson gatvėje, geradariui apmokėjus salės nuomą. Vynu vaišins Bendrijos taryba su “Elegant Catering” šilta vakariene. “Only” – tik už \$15. Ir nieko už nuotaiką! O ką už dainas? Nelikim, kaip anose vestuvėse, išskirti.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Vanduo – visų turtas

Kanadietė Maude Barlow yra pakviesta dirbti Jungtinių Tautų organizacijos vyresniąja patarėja geriamojo vandens aprūpinimo klausimams spręsti. M. Barlow yra piliečių interesų gynimo grupės (Council of Canadians) pirmininkė, žinoma mokslininkė ir aktyvistė, ginanti žmonių teisę ir galimybę turėti geriamojo vandens. Naujoji Jungtinių Tautų organizacijos darbuotoja turi 6 mokslo sričių daktaro laipsnius, yra parašiusi 16 knygų. Ji yra viena iš projekto “Mėlynoji planeta” kūrėjų, ginanti nuostatą, kad kiekvienas žmogus turi teisę į vandenį, kaip į gyvybei būtina sąlygą. Pagal Jungtinių Tautų duomenis kiekvieną savaitę nuo geriamojo vandens trūkumo ar jo užterštumo planetoje miršta 42,000 žmonių.

Inf.

Sveikata ir gerovė skaičiais

Atkelta iš 10-to psl.

Pagal gydytojų skaičių vienam tūkstančiui gyventojų pirmauja Islandija ir Izraelis. Šiose valstybėse tūkstančiui gyventojų tenka atitinkamai 3.62 ir 3.37 (palyginkime – Kanada turi 2.1) gydytojų. Gyventojų trukmės skirtys pirmauja Šveicarija (vidutiniškai vyrai gyvena 72 m., moterys – 75 m.) Pastebėta, kad sveikatos būklė yra geresnė tose valstybėse, kur sveikatos apsauga yra valstybės rankose. Ne visos valstybės galėjo pateikti reikiamus duomenis apklausai, tad jų sveikatos sistemos padėtis liko neįvertinta.

Kanada ir Europa. Šioje apklausoje lyginami 29 Europos valstybių ir Kanados sveikatos ir gerovės rodikliai. Pagal juos Kanada – 23-čioje vietoje, pirmauja Austrija, Olandija, Prancūzija. Apklausoje buvo vertinama valstybių visa

bendra sveikatos apsaugos sistema, gyventojų galimybė ją pasinaudoti, konsultacijų ir operacijų laukimo laikas, išleistų medicininai lėšų veiksmingumas. Kanada, kaip pažymima ir pirmoje apklausoje, atsilieka gydytojų skaičiumi tūkstančiui gyventojų, laukiant operacijų ir specialisto konsultacijų. Nuo laiko, kada kanadietis kreipiasi ar bando surasti pirminę pagalbą – šeimos gydytoją, vėliau specialistą, laukiant, kada galės pasinaudoti diagnostikos įranga ir pradėti gydymą – praeina beveik metai laiko. Mūsų valstybėje finansiniai įdėjimai į sveikatos sritį nepasižymi veiksmingumu arba atogrąža. Tačiau nežiūrint šių sunkumų, Kanados gydymo klinikinė baigtis ar, kitaip sakant, gydymo rezultatai vieni iš geriausių.

Pagal *Health Canada* tinklalapį parengė –

S. Katkauskaitė

PARAMOS NUOŠIMČIAI

Palūkanų norma 4.50% (Prime Rate)

TAUPOMOJI SĄSKAITA

PAPILDOMA TAUPOMOJI	0.75%
“Planas 24” KASDIENINIŲ PALŪKANŲ ČEKIŲ / TAUPOMOJI	
Balansas: \$0 – \$4,999.99	0.05%
\$5,000.00 – \$9,999.99	0.10%
\$10,000.00 – \$24,999.99	0.25%
\$25,000.00 – \$59,999.99	0.50%
Virš \$60,000.00	1.25%

PLANAS 24

Nemokami įnašai, išemimai, čekių patarnavimai + palankūs nuošimčiai

JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.25%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	5.50%
1 metų	5.60%
2 metų	5.70%
3 metų	5.80%
4 metų	6.10%
5 metų	6.30%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU

Palūkanų norma + 1.0% ir aukščiau

ASMENINĖS PASKOLOS

Palūkanų norma + 2.0% ir aukščiau

ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS

Palūkanų norma + 3.0% ir aukščiau

INVESTICINĖ SĄSKAITA

“GIC” INDĖLIAI

(pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	4.05%
2 metų	4.10%
3 metų	4.35%
4 metų	4.50%
5 metų	4.60%
1 metų iškeičiamas	3.25%

“GIC” INDĖLIAI

(taikomas pelno padalinimas)

1 metų	2.75%
2 metų	3.25%
3 metų	3.75%
4 metų	4.10%
5 metų	4.25%
1 metų kas mėnesį mokamos palūkanos	2.25%
1 metų iškeičiamas	2.50%
1 metų JAV dolerių	2.10%

TERMINUOTI INDĖLIAI

30–89 dienų	1.80%
90–179 dienų	1.80%
180–269 dienų	1.85%
270–364 dienų	1.90%
1 metų	2.25%
2 metų	2.60%
3 metų	2.90%
4 metų	3.00%
5 metų	3.20%

Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuošimčiais

PENSIJŲ FONDAI

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	3.00%
1 metų	3.50%
2 metų	3.85%
3 metų	4.25%
4 metų	4.50%
5 metų	4.60%

PARAMA

AKTYVAI per \$170,000,000

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas. 2975 Bloor W. 416-207-9239 | 1573 Bloor W. 416-532-1149 | www.parama.ca

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

BLOOR-ISLINGTON, prie pranciškonų parapijos; 2 miegamųjų pietų vakarų kampinis “condominium” su dviem garažo vietomis, kas labai retai pasitaiko. Penkių minučių nuotolis nuo požeminio. Geras Ontario ežero. Prašo \$279,000.

RUNNYMEDE-COLBECK atskiras 3 miegamųjų namas. Didelis kiemas. Prašo \$469,900.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker
RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

SPORTAS

**Visi lietuvių kilmės jauni sportininkai
4-19 metų amžiaus yra kviečiami prisijungti prie
"AUŠROS" klubo žaisti krepšinį, ledo ritulį,
tinklinį ir kitus žaidimus.**

VISUS LABAI KVIEČIAME!

Krepšinio treniruotės jau prasidėjo –
prašau pasitikslinti mūsų tinklalapyje www.ausra.net
dėl treniruočių laiko ir ateikite treniruotis.
Registravimo formas irgi galima išsispausdinti iš
tinklalapio. Užpildę formą paduokite treneriui
per treniruotes.

**Dėl išsamesnės informacijos, skambinti
Audrai Širvinskienei tel. 416 695-4355 arba
Rūtai Jaglowitz tel. 416 622 9919, arba siųskite
klausimus el. paštu: info@ausra.net.**

ŠALFASS visuotinis suvažiavimas

Jis vyks Klyvlande, OH, Lietuvių Namuose (877 East 185-th St., Cleveland, OH, tel. 216-531-2131) šeštadienį, lapkričio 15 (pradžia 11 v.r.). Kviečiame dalyvauti visų Š. Amerikos lietuviškų sporto klubų/organizacijų atstovus bei pavienius sportininkus. Apžvelgsime praeitų metų Sąjungos organizuotas varžybas, nuspręsimė kitų metų pagrindinės ŠALFASS sporto šventės rengimo vietą. Ateinančiais metais Vilniuje organizuojamos VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, į kurias didžiausią užsienyje gyvenančių lietuvių sportininkų delegaciją planuoja siųsti JAV ir Kanados sporto klubai, priklausantys ŠALFASS. Dėl papildomos informacijos ar nakvynės prašome kreiptis į ŠALFASS Centro valdybos pirmininką Lauryną R. Misevičių tel./faksas: 732-317-9195 arba el. paštu laurynas.misevicius@ubs.com. Inf.

Žinios iš Lietuvos

• Moterų krepšinio klubų Eurolygos varžybų antrojo rato rungtynėse D grupėje Vilniaus TEO komanda "Siemens arenoje" 72:64 įveikė "Spartak" (Rusija) komandą.

• Vilniaus "Lietuvos rytas" Oakland (USA) 106:126 nusileido vietos "Golden State Warriors" krepšininkams, tačiau "Oracle" areną paliko pakeltomis galvomis. Vilniečiai neleidžia NBA atletams jų sutrypti ir už tai sulaukė pagyrimo žodžių iš varžovų.

• Nesėkmingai 2008-2009 metų sezono Eurolygos varžybas pradėjo Kauno "Žalgirio" komanda. Vienintelė Lietuvos atstovė prestižiškiausiose Senojo žemyno krepšinio varžybose Atėnuose rezultatu 51:78 pralaimėjo vietos "Panathinaikos" klubui, kuriam atstovauja Šarūnas Jasikevičius.

• Kauno "Granito-Kario" rankinio klubas be taškų baigė Čempionų lygos varžybų pirmąjį ratą. Kauniečiai pralaimėjo visas trejas šios grupės ciklo rungtynes.

• Baltijos moterų futbolo lygos varžybų nugalėtojos titulą susigrąžino Šiaulių "Gintros-Universiteto" komanda, baigmės atsakomosiose rungtynėse namuose 2:0 įveikusi Talino "Levadia" (Estija) futbolininkės.

Lietuvos rinktinė tarp 43 komandų užėmė pirmąją vietą.

• Paskutinįjį, septintąjį, atvirojo Lietuvos automobilių lenktynių čempionato ratą – 16-ąjį ratą "Aplink Lietuvą" šalies Prezidento taurei laimėti – laimėjo Vytautas Švedas su šturmanu Žilvinu Sakalausku ("Mitsubishi Lancer Evo IX"). Jie 14 greičio ruožų (100,84 km) įveikė per 50 min. 57.1 sek. (vid. greitis – 118.75 km/h).

• Ispanijoje vykstančių moterų teniso varžybų "Trofeu Diari Sant Cugat", kurio prizų fondą sudaro 10,000 JAV dolerių, atrankos rungtynių lemiame, trečiajame, rate 15-metė lietuvė Iveta Dapkutė 6:2, 6:1 įveikė 18-metę ispanę Montserrat Blasco-Fernandez ir pateko į pagrindines varžybas.

• Sekmadienį Vokietijos mieste Dresden vyko 10-asis "Morgenpost" maratonas. Kaip skelbia Lietuvos lengvosios atletikos federacijos tinklalapis, pagerinusi asmeninį rekordą pirmoji tarp moterų nuotolią baigė Remalda Kergytė (2 val. 38 min. 48 sek.). 2006 ir 2007 metais šiame maratone ji buvo antra.

• Gudijoje vykusiame pasaulio veteranų sambo imtynių čempionate vilnietis Juozas Dumbauskas ir kaunietis Giedrius Pečeliūnas iškovojo aukso medalius. VP

SKAUTŲ VEIKLA

Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntininkų pasikeitimo sueigoje iš k. Kanados rajono vadas v.s. Romas Otto, naujoji tuntininkė ps. Indrė Paškauskienė, buvusi tuntininkė s.fil. Rūta Baltaduonytė-Lemon, buvęs tuntininkas v.s. fil. Marius Rusinas ir naujasis tuntininkas ps. Alvydas Saplys

Ntr. D. Sondos

• Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntininkų pasikeitimas. Rugsėjo 20 d. iškilmingoje Kanados rajono sueigoje įvyko vadovybės pasikeitimas. Po 9 metų vadovavimo "Šatrijos" tuntui fil.s. Rūta Baltaduonytė-Lemon perdavė tuntininkės pareigas ps. Indrė Paškauskienei. Po 13 m. vadovavimo "Rambyno" tuntui fil. v.s. Marius Rusinas perdavė tuntininko pareigas ps. Alvydui Sapliui. Buvę tuntininkai Rūta ir Marius išipareigojo likti vienerius metus naujų tuntininkų patarėjais. Oficialiose pareigų perdavimo ceremonijose buvo išreikšta padėka buvusiems vadovams ir linkėta naujiems vadovams ištvermės-kantrybės ir išipareigojimo dirbant mūsų skautiško jaunimo gerovei. Tuntų narių vardu buvo įteiktos simbolinės Padėkos dovanėlės buvusiems tuntininkams, tai žalvario skulptūros, sukurtos skulptoriaus Povilaičio iš Čikagos. Po ceremonijų vyko kavos, pyragų vaišės ir artimesnis susipažinimas su naujais tuntininkais. Šių metų abiejose tuntuose veikia visos šakos, turinčios 135 seses ir 115 brolių, iš viso 250 registruotų narių.

v.s. Romas R. Otto, Kan. rajono vadas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Muzikos žinios, 2008 m., nr. 263, 56 psl. ir viršeliai; leidžia Šiaurės Amerikos lietuvių muzikos sąjunga; žurnalui medžiagą surenka ir spaudai paruošia muz. Faustas Strolia, 15325 Sequoia Ave., Oak Forest, IL, 60452; leidinio kaina, įskaitant pašto patarnavimą – \$11. Žurnalas gausiai iliustruotas nuotraukomis. Daug

įdomių, niekur kitur nespausdinamų straipsnių.

Šiame numeryje ypatingo dėmesio vertas straipsnis apie dr. V. Kudirką. Rašo įžymi suomių rašytoja Maila Talvio (1871-1951), 1895 m. vasarą praleidusi Plokščiuose, mačiusi Kudirkos suėmimą. Geras Juozo Lebiankos vertimas.

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

• Niekuomet žmonės tiek daug nemeluoja, kaip prieš rinkimus, per karą ir po medžioklės.

• Optimistas veda savo sekretorę manydamas, kad ir tada galės jai nurodinėti.

• Žmogus, išgėręs nemažai degtinės, tuoj pat nori pasirodyti protingesnis už kitus...

Liudas Stankevičius

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255   Fax. (416) 762-8853

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

**Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2008 m. spalio 22 d. ir lapkričio 5 d.**

***

**Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2008 m. spalio 22 d. ir lapkričio 5 d.**

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416) 233-4601

\$300*

off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

COUPON

for 1 parcel

\$300*

off

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

 kviečia visus į

"KAUKIŲ BALIŲ"

Kada? spalio 31, penktadienį, 9 val. vakaro
Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
Įėjimas: \$7 su kauke, \$10 be kaukės

Kai dar nebuvo interneto...

Jau nelengva netgi Lietuvoje (ar Kanadoje) įsivaizduoti tuos laikus, kai nebuvo interneto, neveikė elektroninis paštas ir neturėjome *Skype*. Tai buvo seniai ir neseniai – mūsų – trisdešimtmečių ar keturiasdešimtmečių vaikystėje.

Apie tai pasakoja naujas lietuviškas kino filmas *Balkonas*. Žinoma Lietuvos kino ir teatro režisierė Giedrė Beinoriūtė, neseniai su savo kūryba supažindinusi ir Toronto, Otavos lietuvių visuomenę, sukūrė naują meninį filmą apie vaikų draugystę. Trapus ir lengvai pažeidžiamas vaikų ar paauglių pasaulis visada viliojo Lietuvos kino kūrėjus, ir jiems gana neblogai sekėsi atskleisti sudėtingą ir neretai tragišką perėjimą nuo vaikystės į suaugusių pasaulį, vaikiškų iliuzijų žlugimo skausmą. Jau klasika tapę kino kūriniai novelė *Gyvieji didvyriai*, *Paskutinė atostogų diena*, *Gražuolė*, *Riešutų duona* ir kiti. Jauna režisierė Giedrė Beinoriūtė savo dokumentiniame filme *Gyveno senelis ir bobutė* mažos mergaitės balsu papasakojo apie skaudų vienos šeimos – Sibiro tremtinių likimą. Tarptautiniame Montrealio festivalyje *Eurofest 2008* dokumentinių filmų grupėje už šį įsimenantį kūrinį jai paskirta antroji premija.

Kino filmo režisierė, ji ir scenarijaus, ir montažo autorė, pristatydamą šį naują savo kūrinių, patvirtina, kad sumanymas sukurti šį kino filmą kilo, pasiklausius savo draugės vaikystės prisiminimų. Tais gyvenimo dešimtmečiais naujos pažintys ir draugystės užsimegzdavo laiptinėje, mokyklos koridoriuje, vaikų žaidimo ar sporto aikštelėje. Kino filmas *Balkonas* – tai kino filmas vaikams ir šeimai, pasakojantis apie dviejų vaikų, gyvenančių tame pačiame name, pažintį balkone ir draugystę. Kartu tai ir nuoširdus pasakojimas apie šeimos – suaugusių tėvų ir vaikų santykius, apie šeimos įtaką, padedant pažinti pasaulį ir žmones, mokantis atskirti nuoširdumą nuo melo, apsimetimą nuo abejingumo.

Pagrindinius vaidmenis atlieka vaikai, neturintys vai-

dybos įgūdžių. Suaugusiųjų roles kino kūrėjai patikėjo profesionaliems aktoriams Viktorijai Kuodytei, Rimantui Kazlui, Irmantui Bučeliui. Pagrindinės filmo scenos buvo filmuojamos Rūdiškių mieste, tad daugelis vietinių žiūrovų atpažins veiksmo aplinką. O mažiesiems artistams atmintyje išliks išpūdziai, kai filmavimo aikštelėje teko, tegul ir trumpam, gyventi neįprastą gyvenimą be interneto. Bet tas gyvenimas parodė, kad galima atrasti daugiau laiko nuoširdžiam pokalbiui, žaidimui, draugystės džiaugsmui. Beausmis kompiuterio ar televizijos ekranas yra abejingas vaikystės džiaugsmo ir šilumos paieškomis, neretai jis atskiria nuo draugų. Filme *Balkonas* ir parodyta, kad gyvenant bet kokiomis sąlygomis, įgimta ieškoti bendram žiūvų supratimo, kad jokie modernūs elektroniniai ryšiai nesuteiks tiek džiaugsmo, kiek duoda betarpiška draugystė. Pagal *Bernardinų* tinklalapį parengė SK

JAUNIMO ŽODIS

Pasimelskime už brangius mirusius...

Ntr. L. Stungevičienės

Vasario 16-osios gimnazijoje

Vokietijos susivienijimo minėjimas

Nuo pat Vokietijos susivienijimo Vasario 16-osios gimnazija kasmet, greta lietuviškų renginių, ruošia ir šios šventės minėjimą, į kurį kviečia vietos vokiečius. Šiais metais šventės išvakarėse, spalio 2 d., 7 v.v. į pilies salę gimnazijos pakviesti atvyko apie 150 lietuvių ir vokiečių, mokinių tėvų ir miestelio gyventojų. Programa rūpinosi mokytoja dr. Gabriele Hoffmann su trylikta klase. Mokiniai šiais metais muzika ir prasmingais prozos bei poezijos intarpais susirinkusiems priminė apie Berlyno sienos ir Geležinės uždangos žiaurumą. Muzikinę dalį paruošė mokytojas Gintaras Ručys su mokiniais. Po trumpo montažo koncertavo lietuvių gimnazijos mokiniai, Lampertheimo muzikos mokyklos mokiniai ir Hiutenfeldo vyrų bei moterų chorai. Po gražaus minėjimo tryliktos klasės mokiniai pakvietė visus svečius

pasivaikinti svogūnų pyragais ir šviežiu vynu.

Iš Lietuvos kilusių vokiečių suvažiavimas

Spalio 3 d. įvyko iš Lietuvos kilusių vokiečių organizacijos "Landmannschaft der Litauendeutschen" metinis susirinkimas. Organizacija pasižymi labai draugišku nusiteikimu Lietuvos atžvilgiu.

Susirinko apie 40 žmonių. Jų pirmininkas Harty Metz pateikė ataskaitinį pranešimą. Organizacija 4 kartus per metus leidžia laikraštį *Raute (Rūta)*, kurį redaguoja pats pirmininkas, ir kasmet išleidžia savo *Metraščių (Jahrbuch)*. Suvažiavime dalyvavo ir buvęs šio metraščio ilgametis redaktorius bei žymus lietuvių poezijos vertėjas į vokiečių kalbą poetas ev. kun. Alfredas Franzkaitis. Lietuvos vokiečiai keletą posėdžių turėjo atskirai, o šiaip įsijungė į Lietuvių Kultūros instituto suvažiavimo programą.

V16gim-info

Teatro studija "Žalios lankos" Čikagos festivalyje

Toronto Priskelimo parapijos teatro studija "Žalios lankos" dalyvavo XII-ajame teatro festivalyje, kuris įvyko Čikagoje spalio 10-13 d.d. Vaidintojai iš Toronto šventę pradėjo su moderniu miuziklu *Eglė, žalčių karalienė*. Nuotraukoje: veikalo kompozitorius Valdas Ramanauskas (paskutinėje eilėje, viduryje), režisierė Daiva Botyrienė (4-ta iš d.) su spektaklio dalyviais

AŲA

JONUI KALPOKUI

iškeliauvus amžinybėn,

kartu liūdime ir užjaučiame jo žmoną DOVILĘ ir dukras RAMONĄ ir SILVIJĄ su šeimomis –

Lilė ir Vladas Nakrošiai

DALIA GRUODIENĖ ir ŠEIMA

MALONIAI KVIEČIA

artimuosius ir draugus į jos mylimos motinos

**AŲA
GRAŽINOS
ELZBIETOS
MEILUVIENĖS**
atminimo Mišias
ir laidotuves.

Šv. Mišios įvyks 2008 m. lapkričio 8, šeštadienį, 11 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje, Mississaugoje, ON. Po Mišių laidotuvės įvyks Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Iškylus, darbštus dvasiškis

Buvęs ilgametis Vatikano radijo laidų lietuvių kalba redakcijos vadovas monsinjoras Vytautas Kazlauskas mirė rugsėjo 6 d., sulaukęs 89 metų amžiaus, 64 metus vykdęs kunigišką tarnystę. Velionis gimė 1919 m. rugsėjo 5 d. Avikių kaime, Liudvinavo valsčiuje, netoli Marijampolės. Jis buvo vienas iš vienuolikos vaikų gausioje ūkininkų Motiejaus Kazlausko ir Barbaros Baronaitės šeimoje. Mokėsi Šilavoto pradžios mokykloje, Marijampolės marijonų gimnazijoje, Vilkaviškio ir Kauno kunigų seminarijose. 1944 m. gegužės 7 d. Vytautas Kazlauskas buvo išventintas kunigu. Tų pačių metų rudenį priverstas pasitraukti į Austriją, 1945-1946 mokslo m. Innsbruke studijavo teologiją, sociologiją ir pedagogiką. Po to teologijos ir sociologijos studijas tęsė popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje ir 1950 m. už disertaciją apie Lietuvos 1922 metų agrarinės reformos vertinimą pagal Bažnyčios socialinį mokymą gavo teologijos daktaro laipsnį. 1951-1952 m. Romoje Pro Deo universitete toliau studijavo sociologiją.

1950 m. kun. Vytautas Kazlauskas buvo pakviestas vadovauti Vatikano radijo laidų lietuvių kalba skyriui ir šias pareigas ėjo net 38 metus. Parengė radijo paskaitų ciklus tikėjimo pagrindų, religijos ir mokslo, socialinės krikščionybės dinamikos, žmogaus teisių teologinių pagrindų, apologetikos, žmogaus teologijos, religijos ir moralės bei kitomis temomis. Kun. Vytautas Kazlauskas dalyvavo Italijos lietuvių visuomeninėje veikloje: buvo Italijos lietuvių bendruomenės sekretoriumi, keletą kartų vadovavo Italijos lietuvių kunigų sąjungai. Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimuose ir Europos lietuvių studijų savaitėse skaitė paskaitas apie šiuolaikinio ateizmo socialines priežastis, krikščioniškas ir humaniškas

vertybes lietuvių tautos rezistencijoje ir išsilaisvinimo kovoje bei kitomis temomis. 1980 m. kun. Vytautui Kazlauskui suteiktas monsinjoro titulas.

A.a. mons. hab. teol. dr. Vytautas Kazlauskas

Ntr. www.XXIamzius.lt

1990 m. mons. Vytautas Kazlauskas sugrįžo į Lietuvą ir įkūrė SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugiją, kuri 1993 m. priimta į tarptautinę vaikų kaimų organizaciją *SOS Kinderdorf International*. Buvo vienu iš steigėjų, dvasios vadu ir pirmininku 1991 m. įkurto labdaros ir paramos fondo "Vaiko tėviškės namai", besirūpinančio našlaičių globa, jų katalikišku auklėjimu ir kuriančio natūralios šeimos modeliu paremtą našlaičių globos ir ugdymo sistemą. Šio fondo rūpesčiu monsinjoro tėvų žemėje įkurti Marijampolės "Vaiko tėviškės namai" ir Kauno "Vaiko tėviškės namų šeimynos".

1990-1997 m. mons. Vytautas Kazlauskas Katalikų teologijos fakultete VDU ir Kauno kunigų seminarijoje dėstė religijotyra ir krikščioniškąją socialinį mokslą, pora metų ėjo Humanitarinių mokslų fakulteto dekanu pareigas. 1992 m. jam suteiktas profesorius titulas. 1991-1995 m. buvo VDU kapelionu. Kartu 1992-1994 m. dirbo Lietuvos Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretoriumi. Mons. Vytautas Kazlauskas bendradarbiavo užsienio lietuvių dienraštyje *Draugas*. Mokslinių straipsnių paskelbė

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimo darbuose, žurnaluose Logos, Naujasis Židinys-Aidai ir kituose leidiniuose.

Mons. prof. hab. teol. dr. jubil. Vytautas Kazlauskas buvo pašarvotas Kauno paminklinės Kristaus Prisikėlimo šventovės kolumbariume. Rugsėjo 28 d. jo palaikai buvo perkelti į šią šventovę, kurioje rugsėjo 29 d., 12 val. buvo aukojamos laidotuvių šv. Mišios. Gedulines Mišias Kristaus Prisikėlimo šventovėje aukėjo beveik šimtas visų Lietuvos vyskupijų dvasininkų, pamaldose dalyvavo velionies artimieji, bendradarbiai, globotiniai, Kauno miesto valdžios atstovai, gausiai susirinkę tikintieji. Liturgijai vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius.

Pagerbiant mons. prof. teol. dr. Vytauto Kazlauskos didelius nuopelnus Lietuvai ir Bažnyčiai, ypač vadovaujant Vatikano radijo lietuviškoms laidoms, jis palaidotas Kauno Prisikėlimo šventovės šventoriuje greta čia palaidoto prel. Mykolo Krupavičiaus, kurio 1922 m. Lietuvos agrarinės reformą Bažnyčios socialinio mokymo atžvilgiu dr. Vyt. Kazlauskas buvo įvertinęs 1950 m. Romoje apgintoje daktaro disertacijoje.

Prie kapo duobės velionies gimtosios Vilkaviškio vyskupijos vardu tartame atsisveikinimo žodyje Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis, MIC, priminė prasmingą mons. V. Kazlauskos gyvenimo kelią, kuriame jis nesukaupė turtų, tačiau išsiskyrė nesavanaudiškumu, kuklumu, tarnavimu kitiems, gailestingumu ir užuojauta kiekvienam, ypač našlaičiams ir beglobiams vaikams. Kan. Donatas Jasulaitis perskaitė Italijos tarptautinės vaikų kaimų organizacijos *SOS Kinderdorf International* atsisveikinimo su mons. V. Kazlausku laišką.

Inf. iš Vatikano radijo ir įvairių spaudos šaltinių

*DOSNI ŠIRDIS...
GYVENA AMŽINAI*

LABDAROS lietuvių slaugos namų gyventojai visuomet šiltai priims jūsų norą pagerinti jų buitį ir bus dėkingi už paskirtas aukas bei palikimus.

SKAMBINTI: 416-232-2112/402

Norintys paaugoti savo laiką savanoriaujant suteiktų gyventojams didelio džiaugsmo.

SKAMBINTI: 416-232-2112/403

ADRESAS: 5 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

tinklalapis: www.labdara.ca; el-paštas: finance@labdara.ca

LABDAROS fondas išrašo pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Loughheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Bloor West Village DENTAL CARE

**Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas**

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

**KESMINAS
ART STUDIO**

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas (905) 510-4707

El. paštas: kkesminas@hotmail.com

AUKOJO TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS

\$150 – S. Vaštoka; \$80 – R. Pleinys; \$60 – B. Jacka, B. Rovas; \$50 – L. Šeškus, A. Skučas, J. Valas, G. Wade, A. Medelis, dr. J. Mališka; \$40 – A. Petrauskas; \$30 – B. Barisas, V. White, A. Bušmanas, A. Zaremaitė, S. Jokubaitis, prel. P. Gaida; \$20 – L. Smitas, A. Simonavičius; \$15 – O. Norkus; \$10 – A. Velička, D. Baltutis, L.A. Stepaitis, J. Vėlyvis, J. Kandžišauskas, V. Kamantas, J. Šulmistras, J.B. Zdanys, J. Misius, A. Povilaitis; \$5 – S. Senkus.

Garbės prenumeratą atsiuntė: \$140 – J. Nešukaitis, dr. A. Valiulis; \$110 – P.G. Tunkūnas, J. Daugėla; \$100 – R. Vaitkevičius, O. Yčas, J.J. Zenkevičius, J. Krasauskas; \$90 – R. Striukas, J. Katkauskas, J. Butkus, kun. F. Jucevičius, L. Šeškus, B. Jacka, B. Barisas, E. Kudžma, V. Gulbinas, R. Piliavičius, V.B. Vytas, D. Baltrukonis, A.D. Zakarevičius, B. Ignatavičius, V. White, B. Rovas, V. Siminkevičius, B. Nagys, J. Misius, K.A. Ratavičius.

Garbės prenumeratą už du metus atsiuntė W. Raguckas. Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės prenumeratoriams ir visiems, kurie siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

KLB ŽINIOS

• Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos respublikos vyriausybės kasmet skelbia konkursą lietuvių bendruomenėms ir lietuviškų mokyklų įvairiems projektams paremti. Jau keletą Kanados lietuvių organizacijų yra gavę finansinės paramos. Dėl platesnės informacijos kreipkitės į Kanados lietuvių bendruomenės raštinę: 1 Resurrection Rd., Toronto, ON, tel. 416 533-3292 arba elektroniniu paštu klb@on.aibn.com. Paraiškų blankai turi būti pristatyti į KLB raštinę ne vėliau kaip iki lapkričio 30 d.

DĖMESIO!
TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ naujas
FAKSO numeris 905-275-4364

HOMELIFE
HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

RE/MAX FOUR SEASONS
REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas **1-888-657-4844**
Darbo **705-445-8143**
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

ATEITININKŲ ŽINIOS

IŠŠŪKIAI LIETUVYBĖS IŠLAIKYMOUI – LIETUVYBĖ NE LIETUVOJE! Tai tema, kurią gvildinsime vakaronėje šeštadienį, lapkričio 15, 7 val. vak. Prisikėlimo parapijos kavinėje. Kviečiame visus gausiai atsilankyti. Simpoziumą ves magistro siekiantis studentas iš Hamiltono Petras Vaičiūnas. Simpoziumo dalyviai atstovaus įvairioms patirtims: vyresnio amžiaus imigrantų, jauną šeimą auginančių tėvų, naujai baigusių mokslus ir pradedančių profesinį gyvenimą, antros kartos gimusios Kanadoje, studentų ir naujai emigravusių iš Lietuvos. Įėjimas – laisva auka.

Kviečia – Toronto ateitininkai sendraugiai

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ
PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTĖ
Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)
Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
Kviečiame mažus ir didelius!

LITHUANIAN TRANSLATIONS

VERČIU ĮVAIRIUS DOKUMENTUS

- iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą
- vertimus tvirtinu savo antspaudu ir parašu

DALIA MILMANTAS - 416.237.0568

Akredituota vertėja prie Imigracijos ir pabėgėlių tarybos (Immigration and Refugee Board)

TEIRAUKITĖS PAS MUS!
affiliated
RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI
Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444
www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant, parduodant Jums sąžiningai patarnaus ir patars
DAIVA DALINDA
B.A. broker
Įstaigos – 416-236-1871
Namų – 416-763-7297
Tinklapis: www.dalindateam.com
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES, PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Tau pasakyti šiandien galiu...

Lapkričio 16 d.,
sekmadienį, 3 v.p.p.
Toronto Lietuvių Namuose
Jums dainuos baladžių
autorius ir atlikėjas iš Lietuvos
VYTAUTAS ŠIŠKAUSKAS
Įėjimas \$15 Visus kviečia LN Kultūros komisija

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBAS
RENGIA MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMĄ
vėlinės
2008 m. lapkričio 3, pirmadienį,
ŠV. MIŠIOS – 10 v.r.
Prisikėlimo parapijos šventovėje
ŠILTI PIETŪS – 12 val.
“Vilniaus rūmuose” III-čio aukšto menėje
BILIETAI – \$10 asmeniui.
Gaunami pas: **Vladę Strimaitienę, tel. 416-762-7792,**
Birutę Tamošiūniene, tel. 416-761-9992

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ PRENUMERATORIAMS:
jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą KANADOS PAŠTO BENDROVEI telefonu 1-800-267-1177 arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje “Contact us”, tada “General Customer Service”).

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside DENTAL **9mLine Dental**

Dr. Gintarė Sungailienė
(905) 271-7171 (905) 785-3900
115 Lakeshore Road E. 104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5G 1E5 Mississauga, ON L5N 0A5
www.watersidedental.ca www.9thlinedental.ca

FSFG Realty Corp. BROKERAGE*
5650 Yonge Street, Suite 1508
Toronto, ON M2M 4G3
Laima Slizauskas
pirkimo ir pardavimo atstovė
Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.
TEL: 416-227-2000 416-803-9133 (neš.)
FAX: 416-227-2008 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca
*Independently Owned and Operated, REALTOR®

ONTARIO LAND SURVEYOR
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com
TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

TORONTONT

Anapilio žinios

• Šiluvos M. Marijos jubiliejaus Kanadoje iškilmingas uždarymas bus ateinantį savaitgalį. Lapkričio 1, šeštadienį, 3 v. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje bus arkiv. Sigito Tamkevičiaus paskaita, progai pritaikyta meninė programa ir vaisės. Lapkričio 2, sekmadienį, Kapinių lankymo dieną, 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje arkivyskupas su visais suvažiuvusiais kunigais, dalyvaujant Toronto augziliarui vysk. John Boissonneau, atnašaus Šiluvos Marijos garbei Mišias, pasakys pamokslą ir iškilmingai uždarys Kanadoje Šiluvos Mergelės Marijos jubiliejinius metus. Ta proga bus prisiminti ir mūsų mirusieji.

• Ateinantį sekmadienį, Kapinių lankymo dieną, mokyklinis autobusas veš maldininkus į pamaldas Anapilyje nuo „Vilniaus rūmų“ 2 v.p.p., o atgal išvažiuos nuo Anapilio 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienį važiuos įprastine sekmadienio tvarka.

• Ryšium su Šiluvos M. Marijos jubiliejaus užbaigimu lapkričio 1 ir 2 d.d., tą savaitgalį Mišios Delhi Šv. Kazimiero šventovėje bus lapkričio 2, sekmadienį, 10 v.r. ir Wasaga Beach Gerojo Danguio šventovėje lapkričio 2, sekmadienį, 10.30 v.r.

• Lapkričio 2, sekmadienį, Kapinių lankymo dienos proga mūsų KLKM draugijos skyrius rengia *Rudens spalvų šventės parodą* Anapilio parodų salėje. Parodos atidarymas bus po 9.30 v.r. Mišių. Parodoje dalyvauja su savo kūriniais: Stasys Kėkštas (akvarelės), Rima Mačikūnaitė ir Vida Valiulienė (brangakmeninės puošmenos). Visi kviečiami parodą aplankyti.

• Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 2, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio. Pietauti bus galima visą dieną ir atsigaiivinti vynu bei lietuvišku alučiu.

• Sutvirtinimo sakramentui pasirošimo pirmoji pamoka ir mokinių tėvų susirinkimas bus lapkričio 23, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių.

• Pirmosios Komunijos pasirošimo pamokoms prašome registruotis sekmadieniais zakristijoje, o kitu metu – skambinti į kleboniją tel. 905 277-4320.

• Anapilio knygyne už \$15 galima įsigyti Algio Statkevičiaus paruoštą mūsų parapijos Aštuoniasdešimtmečio šventės vaizdaplakštę (DVD) su šventės iškilmių filmu, Kristinos Baliūnaitės nuotraukų galerija ir šventės santrauka, programa bei parapijos istorija. Taipgi galima įsigyti žurnalo *Lithuanian Heritage* rugsėjo-spalio laidą, kun. P. Bariaus, OFM, pamokslų rinkinį *Meilei to negana* ir kapinių lankymo progai žvakių. Be to šiuo metu knygyne vyksta senesnių knygų išpardavimas.

• Mišios lapkričio 2, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Angelę Lešinskienę (V metinės); 11 v.r. už parapiją; 3 v.p.p. Šiluvos Mergelės Marijos garbei; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, lapkričio 2, sekmadienį, 10.30 v.r. už a.a. Petrą Kripą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, lapkričio 2, sekmadienį, 10 v.r. už a.a. Antaną Petrą.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Praeitą sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias giedojo parapijos vaikų choras. Jis taip pat giedos ir ateinantį sekmadienį, lapkričio 2, per 10.45 v.r. Mišias, kurias aukos kartu su parapijos kunigais arkivysk. Sigitas Tamkevičius, SJ, pasakys pamokslą ir po Mišių uždarys Šiluvos jubiliejinius metus šio parapijoje.

• Šis šeštadienis, lapkričio 1, yra mėnesio pirmasis. Rožinio draugija renkasi maldoms 10.30 v.r. ir Mišioms 11 v.r.

• Parapijos vaikų choras yra pakviestas atlikti meninę programą Otavoj per Vasario 16-osios minėjimą.

• Kun. Rafaelis Šakalys, OFM, sulaukęs 82 m. amžiaus, spalio 25 d. mirė Kennebunkport, ME. Velionis dirbo Prisikėlimo parapijoje Toronte beveik nuo parapijos pradžios iki 1973 m, buvo klebono kun. Placido Bariaus, OFM, padėjėjas, dirbo jaunimo stovyklose ir rūpinosi visais jaunimo reikalais. Spalio 27 d. palaidota a.a. Kristina MacIvers-Morkūnaitė, 56 m. Paliko sūnų Ian, mamą Mariją Dambrauskienę ir seserį Ritą.

• Šį šeštadienį, lapkričio 1, 3 v.p.p. Šiluvos Švč. M. Marijos 400 sukakčiai paminėti komitetas Prisikėlimo parapijos salėje rengia arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, SJ, paskaitą *Šiluva praeityje ir šiandien*. Meninę programą atliks sol. Arūnas Radtke, pianistė Janina Kuzmaitė, fleitistė Leonie Wall, akompanuojant Danguolei Radtke. Po programos vaisės.

• Kapinių lankymo dieną, lapkričio 2, 3 v.p.p. arkiv. S. Tamkevičius, SJ, aukos Mišias ir pasakys pamokslą Lietuvos kankinių šventovėje, oficialiai uždarys Šiluvos jubiliejinius metus.

• Parapijos tarybos susirinkimas – gruodžio 1 d., 7 v.v. parapijos kavinėje. Po susirinkimo bus daroma grupės nuotrauka.

• Parapijos tarybos labdaros sekcija spalio 24-25 d.d. surengė vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą. Pajamų gauta \$21,300. Labdaros sekcija dėkoja visiems parapijiečiams ir ne parapijiečiams, kurie darbu, pyragais ir daiktais prisidėjo prie šio išpardavimo pasisiekimo.

• *Iššūkiai išlaikant lietuviybę* – tai tema simpoziumo, kurį rengia Toronto sendraugiai ateitininkai parapijos kavinėje lapkričio 15 d., 7 v.v.

• Mišios sekmadienį, lapkričio 2: 8 v.r. už a.a. Stasį Počaitį; 9 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 10.45 v.r. už Vėlinių Mišioms pavestas sielas, už a.a. kun. Lionginą Kemėšį – 30 met., už a.a. Kazimierą, Ireną ir Bronių Ardavičius; 12.15 v.d. už Murauskų šeimos mirusius.

Toronto viešosios sveikatos tarnyba skatina miesto gyventojus pasirūpinti skiepais prieš gripą. Ypač mažiems vaikams ir senimui svarbu apsisaugoti nuo ligos ir tuo pačiu užkirsti kelią jos plitimui. Toronte yra 67 nemokamo skiepinimo punktai, kurie veikia nuo spalio 27 d. iki sausio vidurio. Informacija teikiama telefonu 416 338-7600 arba internete www.toronto.ca/health.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, lapkričio 2, 11.30 v.r. – Konfirmacijos pamaldos su Šv. Komunija.

• Parapijos tarybos posėdis įvyks antradienį, lapkričio 11, 7.30 v.v. Vandos Norvaišienės bute, Don Mills, ON.

• Moterų draugijos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 23, po pamaldų šventovės patalpose.

Lietuvių Namų žinios

• LN valdybos posėdis – spalio 28 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Kiekvieną sekmadienį LN svetainėje nuo 11 v.r. iki 2 v.p.p. vyksta tradiciniai sekmadieniniai pietūs. Autoaikšte visi susirinkusieji pietų nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. gali naudotis nemokamai, nereikia pirkti talonėlio.

• LN ieško tarnautojų, galinčių dirbti nepilnu laiku renginių metu, bei virėjų. Kreiptis į vedėją tel. 416 532-3311.

• Latvių režisieriaus Edvin Šnore dokumentinis filmas *The Soviet Story* buvo rodomas LN seklyčioje spalio 26 d. Filme iškeliamas Vokietijos nacionalsocialistinių ir Rusijos komunistinių diktatūrų panašumas ir bendradarbiavimo eiga siekiant pasaulio užvaldymo. Rodoma Ukrainoje sukeltas badmetis, Molotovo-Ribbentropo paktas, II Pasaulinio karo pradžios priežastys bei Vokietijos ir Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklų panašumas, Katyno žudynės. Šis filmas rekomenduojamas turėti savo rinkinyje ir pagal galimybes rodyti sovietų teroro nepažįstantiems kanadiečiams. Filmo formatas DVD. Kultūros komisija norintiems įsigyti šį filmą parūpins savikaina. Tel. 416 769-1266 arba el.paštu sabaso@yahoo.com. Kultūros komisija atsiprašo visų dalyvių, kad turėjome rodyti TV aparato pagalba. Anksčiau vartotas DVD prožektorius atiduotas Labdaros fondui.

• LCCC yra paruošusi ir platina LN apklausos anketą, liečiančią LN praeities veiklą ir ateities siūlymus. Anketą savaitės eigoje, darbo valandomis, galima gauti LN raštinėje, sekmadienį, popietėse, Prisikėlimo parapijoje S. Prako spaudos kioske. Anketą galima užsisakyti tel. 416 769-1266 arba el.paštu sabaso@yahoo.com. **VK**

Labdaros fondo žinios

• Labdaros fondo lėšų telkimo komiteto posėdis įvyks lapkričio 11 d., 7 v.v. Slaugos namų patalpose. Dalyvaus Robert Berg, Slaugos namų vedėjas, susipažins su komiteto nariais ir jų numatyta veikla per ateinančius metus.

• Labdaros fondo valdyba dėkoja Felicijai Venckevičienei už \$900 auką ir visiems, kurie užpildė Labdaros fondo narysės blanką pridėdami \$100 nario mokestį. Nauji nariai bus patvirtinti valdybos posėdyje. **Inf.**

Maironio mokyklos žinios

• Abu darželiai bei kitos jaunesniųjų mokinių klasės atšventė Kaukių dieną spalio 25 klasėse. Mokiniai perėjo mokyklą paraduodami ir užkando skanumą.

• Lapkričio 1 d., 9.30 v.r. laukiame garbingo svečio iš Lietuvos, arkivysk. S. Tamkevičiaus. Vys Šiluvos Švč. Mergelės Marijos pagerbimas.

Živilė

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Atvėsus orui Montrealio lietuvių bendruomenėje prasideda rudens subuvimai. Lapkričio 2 d., per 11 val. Mišias, Aušros Vartų parapijiečiai melsis už parapijos mirusius ir savo artimuosius. Tą pačią popietę po Mišių salėje bus žvejų klubo „Nida“ „Octoberfest“, lapkričio 9 d. – parapijos pietūs, o lapkričio 30 d., Montrealio lietuvių choro plokštelės sutiktuvės.

A.a. Ona Valenčiūnaitė-Macejūnienė (Annie), 88 m. amžiaus, mirė spalio 14 d. Po pamaldų laidotuvių koplyčioje spalio 21 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse prie anksčiau mirusio vyro. **DS**

Atitaisymas. TŽ nr. 41 įsivėlė klaida – išspausdinta Petras Gaputis. Turi būti **Pranas Gaputis**. Atsiprašome. **Red.**

Ruošiamo Montrealio lietuvių choro kalėdinę plokštelę *Adeste Fideles*. Plokštelę užsisakyti pas Andrėją Celtoriūtę tel. 514 690-4427 arba el.paštu celtorius@yahoo.com. **Ntr. VB**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

AUKOS

A.a. Halinos Rickienės 18 metų mirties prisiminimui dukrė Alina ir Kazys Žilvyčiai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Broniaus Žutauto, labai, labai liūdną netektį minėdami (XI mirties metines), Kristina Žutautienė ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo \$125.

A.a. Prano Gapučio mirties prisiminimui, brolis Kazys ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo \$50.

A.a. Pranui Gapučiiui mirus, užjausdama Kazimierą Gaputį su šeima, L. Matulevičienė *Tėviškės žiburiams* aukojo \$30.

A.a. Prano Gapučio atminimui, užjausdami jo brolį Kazimierą ir jo šeimą, S.A. Cipliauskai *Tėviškės žiburiams* aukojo \$25.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrinių darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell). Vokiškas patyrimas.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, „plumbing“ darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Dienos šviesos taupymo laikas baigiasi ateinantį sekmadienį, lapkričio 2. Laikrodžių rodykles vieną valandą atgal patartina atsukti šeštadienio vakare.

TŽ tinklalapis www.tevzib.com laukia Jūsų peržiūros! Jame rasite informaciją apie prenumeras ir skelbimus, vietinę veiklą, kitų organizacijų nuorodas. Taip pat yra nuotraukų ir straipsnių archyvas. Galite atsiųsti ir savo pastabas. Laukiame!

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628